

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, LAPKRIČIO – NOVEMBER 5, 2015 • Vol. CVI Nr. 130 Kaina 1.50 dol.

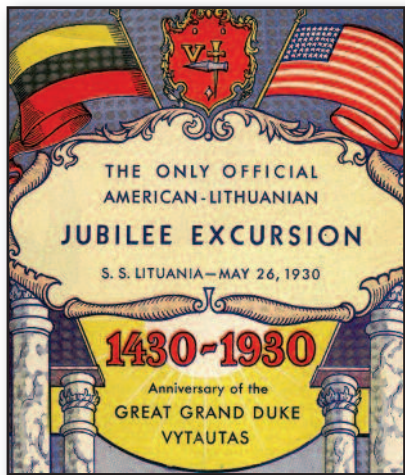
PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 11-04-15

ŠIAME NUMERYJE:

70-ies metų kelias – 7 psl.

Vytauto Didžiojo šventės JAV ir Lietuvoje – 10 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Lietuva – kokybiško turizmo šalis

JAV turistų skaičius Lietuvoje auga – 2014 m. pirmą kartą JAV pateko į svarbiausių Lietuvos atvykstamojo turizmo rinkų dešimtuką. Atsižvelgiant į rodiklius (+24,8 proc.) bei didelį rinkos potencialą, kryptingai organizuojama valstybinio sektoriaus veikla ir aiškinamasi, kaip sėkmingai pristatyti Lietuvos turizmą JAV.

Pirmieji žingsniai jau buvo atlikti seniau, tačiau norint pasiekti stabilių rezultatų, užmegzti abipusiai vertingus ryšius reikalinga nuosekli politika ir tikslingi veiksmai. Vienu iš tokios veiklos pavyzdžių laikytinas Valstybinio turizmo departamento (VTD) prie Ūkio ministerijos direktorės Jurgitos Kazlauskienės ir VTD Atvykstamojo turizmo poskyrio vyr. specialistės Indrės Šlyžiūtės darbo vizitas New Yorke, š. m. spalio 26–27 dienomis. Lietuvos Respublikos generaliniam konsulatui New Yorke tarpininkaujant buvo surengta intensyvi ir naujadinga vizito programa. – 3 psl.

Viešnios iš Lietuvos – Valstybinio turizmo departamento prie Ūkio ministerijos direktorė Jurgita Kazlauskienė (2-a iš d.) ir Turizmo plėtros skyriaus Atvykstamojo turizmo poskyrio vyriausioji specialistė Indrė Šlyžiūtė (4-a iš d.) su LR gen. konsulu New Yorke Julium Pranevičium (1-as iš d.) ir JAV gyvenančiais lietuviais.

Į parodos paviljoną Milane kasdien plūdo tūkstančiai žmonių.

A. Kavak nuotraukos

Parodai pasibaigus

ANGELĖ KAVAK

Pasaulinė „Expo'2015“ paroda Milane baigėsi prieš keletą dienų. Nesiimsiu vėl aptarinėti – ji jau ne kartą buvo aprašyta lietuviškoje spau-

doje, taip pat ir „Drauge“. Ir vis dėlto kiekvienas mūsų mato tą patį renginį kitaip, priklausomai nuo mūsų profesijų, pomėgių, ir net dienos nuotaikų..

EXPO paroda vyksta kas penkerius metus įvairiuose pasaulio kraštuose. Šiais metais ji vyko Milane, Italijoje, joje dalyvavo beveik pusantro šimto šalių.

Ir nors Lietuva parodai išleido „tik“ 4 milijonus eurų (palyginimui – Jungtiniai Arabų Emyratai – 72 mln, Kinija – 60 mln.), mūsų šalies paviljonas atrodė gražiai, natūraliai, skoningai. Parodą iš viso aplankė 20 milijonų žmonių, nemaža jų dalis pamatė mūsų paviljoną, sužinojo, kas yra Lietuva. – 2 psl.

Kuo daugiau žmonės turi galimybių būti laimingesni, tuo jie nelaimingesni – Paulo Coelho

Parodai pasibaigus

Atkelta iš 1 psl.

Baltas Lietuvos paviljonas buvo sudarytas iš dviejų tiltų sujungtų kubų, kurių pirmasis buvo skirtas tradiciniams gaminiais, antrasis – naujovėms. Lankytojai galėjo susipažinti su aplinkai draugiškomis technologijomis, tarp jų – iš pieno išrūgų pagaminta maisto plėvelė vaisiams, salotoms, augančiomis po LED šviestukais, iš kavos tirščių išgaminamu pramoniniu aliejumi.

Parodą aplankiau jai jau artėjant į pabaigą. Ne vienas iš mano draugų patarė būtinai apsilankyti Kazachstano paviljone. Kad į jį patektume, turėjome laukti kone tris valandas. Ar pateisino toks ilgas laukimas mūsų lūkesčius? Pasakyčiau, kad ne. Paviljonas įdomus – su iš smėlio kuriamais paveikslais, tvenkinyje plaukiojančiais eršketais, 3D filmuku apie Kazachstaną. Įspūdinga, tačiau po tiek valandų laukimo išblėsta kad ir pats geriausias įspūdis.

Vis dėlto, lankantis EXPO, susidarė įspūdis, kad daugelį lankytojų ne itin domino technologijos bei iš-

Lietuvos paviljonas ką tik Milane pasibaigusioje parodoje EXPO'2015.

radimai. Daugelis atvažiavo tiesiog smagiai praleisti dieną, apsilankyti įvairių šalių paviljonuose, paragauti maisto bei gėrimų. Jei iš pradžių EXPO buvo išradimų šventė, kur kiekviena šalis stengėsi nustebinti, tai šiandien paroda pasuko praktiškesniu žaidimų, pramogų, linksmybių ir pasipinigavimo keliu. Nemaloniai nustebino „Bernelių užėigos“ pasirodymas parodoje: savaime aišku, kad tik atvykę į parodą, pirmiausia užsukome į Lietuvos paviljoną. Vaikstant paviljono takais sustojome prie nedidelio staliuko, ant kurio ragavimams skirtuose mažuose indeliuose buvo, berods, dar vakar išpilstyta gira. Kadangi mėgstu lietuviškus maisto produktus paragauti, paėmiau vieną indelį. Kai jau buvau girą išgėrusi, sužinojau, kad ji skirta ne ragavimui, o pardavimui, ir vienas toks indelis kainuoja 1 eurą. Mano nuomone, geriau jau „Bernelių užėiga“ tokia „reklama“ nedarytų gėdos nei sau, nei Lietuvai.

Parodoje, kuri tęsiasi 6 mėnesius, kiekviena pasaulio šalis savaip perteikė savo požiūrį į tai, kaip išsimaitins

žmonija, kada pasaulyje mūsų bus 9 milijardai. Vieni daugiau dėmesio skyrė maisto bei vandens taupymui, kiti – kaip kuo daugiau maisto išauginti kuo mažesniame žemės lopinėlyje, tretį palaike „slow food“ maisto gaminimą, ketvirtį skatino maisto įvairovę. Svarbu, kad po vienu stogu susirinko tautos, nepaisant jų religinių, politinių, rasinių įsitikinimų. Tik tokiu taikos keliu einanti žmonija sugebės išlikti pasaulyje. Mano nuomone, būtent tai ir buvo svarbiausias EXPO'2015 tikslas.

Suoliukai pagrindiniame parodos take kviečia prisėsti ir pailsėti.

Vertikalus pasėlių „laukas“.

New Yorke pagerbtas iškilių lietuvių atminimas

Per Vėlines, Mirusiųjų atminimo dieną, LR generalinio konsulato New Yorke darbuotojai apsilankė St. Charles kapinėse Long Islande ir pagerbė iškilaus diplomato ir Vyriausiojo Lietuvos išlaisvinimo komiteto (VLIK) vadovo dr. Antano Trimako atminimą. St. Charles kapinėse palaidota daug garbių lietuvių – netoli dr. A. Trimako ilsisi žurnalistas, Lietuvos enciklopedijos bendraautorius Henrikas Blažas bei vargonininkas Juozas Simanaitis.

St. Charles kapinės yra didžiausios katalikiškos kapinės Long Islande. Įsteigtos 1921 metais, tačiau jų istorija siekia dar 1853 metus, kai buvo įsteigta Brooklynų parapija ir Brooklynas dar nebuvo New Yorko dalimi.

Teisininkas, pedagogas, diplomatas ir žurnalistas Antanas Trimakas gimė 1902 m. birželio 19 d. Tauprių kaime, Biržų apskrityje. Baigęs Biržų gimnaziją (1924), studijavo teisės, ekonomikos ir politikos mokslus universitete Kaune, taip pat Tarptautinės teisės akademijoje Hagoje (1931–32) ir Tarptautinių politinių mokslų mokykloje Ženevoje (1936). 1930 m. Lille katalikų universitetas jam suteikė ekonominių ir politinių mokslų daktaro laipsnį. A. Trimakas mokėjo net septynias užsienio kalbas. Savo visuomeninę veiklą pradėjo ateitininkuose įstojęs į klubą „Vytautas“. 1924 m. įsijungė ir į Lietuvos Ūkininkų Sąjungos veiklą.

LR gen. konsulas Julius Pranevičius ir vicekonsulė Aistė Jakštienė prie dr. A. Trimako kapo.

Tais pačiais metais pradėjo redaguoti savaitraštį „Gervė“. Rašydamas straipsnius pasirašinėjo slapyvardžiu „Sakamirta“ – pavardė iš antro galo su raide „a“.

1925 metai buvo svarbūs A. Trimako gyvenimo dėl dviejų įvykių: vedė ateitininkę Jadvygą Kumpikevičiūtę ir tais pačiais metais pradėjo diplomato tarnybą. Lietuvai su Lenkiją užmezgus diplomatinį santykį pasiskirtas į Varšuvą, o vėliau generaliniu konsulu okupuotame Vilniuje.

Eidamas šias pareigas A. Trimakas taip pat kaip Japonijos garbės konsulas Kaune Chiune Sugihara ar Nyderlandų garbės konsulas Kaune Janas Zwartendijkas, išduodamas vizas padėjo išsigelbėti daugeliui nacių persekiojamų ar prieglobsčio ieškojusių asmenų.

Sugrąžinus Vilnių A. Trimakas tapo Lietuvos vyriausybės įgaliotiniu. 1944 m. kartu su žmona ir sūnumis Antanu ir Gediminu pasitraukė į Vakarus. Kurį laiką buvę Vokietijoje Trimako šeima 1947 m. atvyko į JAV.

1952 metais New Yorke įkūrus Lietuvinių politinių studijų klubą, jam vadovavo A. Trimakas. 1957 m. jis tapo VLIK'o pirmininku. Šias pareigas ėjo beveik septynerius metus iki savo staigios mirties nuo trečio širdies smūgio.

LR generalinio konsulato New Yorke info ir nuotrauka

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by

the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klasė: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD): – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00
Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį ir kalbą neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

Administracijos el. paštas:

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

Lietuva – kokybiško turizmo šalis

Atkelta iš 1 psl.

Spalio 26 d. VTD atstovės dalyvavo tarptautinėje parodoje-kontaktų mugėje VEMEX 2015 (Visit Europe Media Exchange), kur pristatė Lietuvos turizmo galimybes JAV žiniasklaidos atstovams. Šios parodos metu buvo užmegzti ryšiai su daugiau nei 40-čia žurnalistų ir pastebėtos naujos susidomėjimą keliančios turizmo tendencijos, galinčios pagelbėti kuriant Lietuvos atvykstamojo turizmo strategiją JAV rinkoje. Žiniasklaidos dėmesys teko Lietuvai – dar neatrastai ir unikaliai turizmo kryptčiai, turinčiai didelį kultūrinio ir kulinarinio paveldo potencialą.

2015 m. spalio 27 dieną vyko Lietuvos Respublikos generalinio konsulato New Yorke suorganizuoti susitikimai, kurių tikslas buvo aptarti bendradarbiavimo galimybes, skatinant atvykstamąjį turizmą iš JAV į Lietuvą. VTD direktorės ir vyr. specialistė susitiko su generaliniu konsulu J. Pranevičiumi ir konsulato darbuotojais.

Pirmasis susitikimas buvo numatytas konsulate neformalių pusryčių – diskusijos formatu, kurioje dalyvavo įvairaus amžiaus, skirtingos patirties, veiklos ir asmeninių ryšių su Lietuva turintys Amerikos lietuviai, galintys atstovauti skirtingoms turistų grupėms JAV. Šios diskusijos metu buvo aptarti įvairūs atvykstamojo turizmo skatinimui svarbūs klausimai, t.y. šiuo metu turimos ir naudojamos Lietuvos reprezentacinės priemonės, formuojamo Lietuvos įvaizdžio vertinimas, galimos turizmo rinkos vystymosi kryptys, alternatyvos ir poreikiai skirtingoms tikslinėms grupėms. Taip pat buvo aptarta kokias būdais būtų galima padidinti turistų srautus į Lietuvą, kokie yra tinkamiausi informacijos sklaidos būdai, užtikrinantys geriausią pasiekiamumą kiekvienai potencialių turistų grupei (pvz. spauda, elektroninės žiniasklaidos priemonės, socialiniai tinklai ir kt.).

Rengdamasis susitikimui konsulatas kreipėsi į Amerikos lietuvius prašydamas išvalgų ir pasiūlymų šia tema. Buvo sulaukta iniciatyvių bendruomenės narių indėlio – keleto raštu išdėstytų išvalgų, siūlymų. Diskusijoje dalyvavę svečiai pristatė apgalvotą, iš savo aplinkos, pažįstamų ir draugų surinktas nuomones bei siūlymus.

Kitas susitikimas buvo numatytas Airijos turizmo biure (Tourism Ireland Office), siekiant susipažinti su gerąja Airijos praktika skatinant atvykstamąjį turizmą ir užmegzti ryšius tolimesniam bendradarbiavimui. Šis susitikimas itin svarbus dėl tam tikrais aspektais panašios šalies ir pastaraisiais metais vis didėjančio JAV turistų, vykstančių į Airiją, skaičiaus bendrame Europos Sąjungos kontekste. Susitikimas vyko su dviem biuro atstovais: reklamos vadove Fiona Dunne ir rinkodaros viceprezidentu Billy Condon. Susitikimo metu buvo pristatyta Biuro veikla, jos apimtys bei tikslai, taip pat išskirtos Airijos turizmo prioritetinės plėtros kryptys, veiklos metodai ir tikslinės grupės. Įvardyti iššūkiai, kylantys didėjant turistų srautui šalyje, pasidalinta Lietuvos ir Airijos gerąja praktika turizmo srityje, ap-

Trakų pilis iš paukščio skrydžio.

„Vikipedija“ nuotr.

Susitikimas su žydų organizacijų atstovais (iš k.): Gary Schlesinger (*Executive Board Chairman United Jewish Community Advocacy Relations and Enrichment*), Betty Cotton (*American Jewish Committee*), Suzanne Leon (*YIVO Director of development*), Amy R. Sperling (*Amy Sperling LLC Director*), Joseph Jacobowitz, (*Kesher Tours Inc.*), LR generalinis konsulas New Yorke Julius Pranevičius, Valstybinio turizmo departamento prie Ūkio ministerijos direktorė Jurgita Kazlauskienė, Richard Cohen (*AJC Deputy Team Leader*), Jill Friedman (*AJC Westchester/Fairfield Associate Director*) ir Turizmo plėtros skyriaus Atvykstamojo turizmo poskyrio vyriausioji specialistė Indrė Šlyžiūtė.

tarti efektyviausiai taikomi metodai vystant turizmo rinkodarą JAV.

Galiausiai neformalioje diskusijoje buvo pakviesti dalyvauti įvairių žydų organizacijų atstovai, tokių kaip (AJC – American Jewish Committee), YIVO), religinių bendruomenių atstovai, ir kelionių organizatoriai. Šio susitikimo metu buvo pabrėžta,

kad JAV pasklidusi žydų diaspora ir jos bendruomenės yra gan skirtingos, todėl jų lūkesčiai ir požiūriai į tai, kas skatintų atvykti į Lietuvą skiriasi. Buvo aptartas ne tik turizmas, bet ir kultūrinis paveldas, atminimo įamžinimas, specifinės infrastruktūros (viešbučiai, maistas ir kt.) poreikis. Tinkama bendradarbiavimo forma buvo įvardytas gerosios žinios apie Lietuvą skleidimas kultūros renginių metu, įtraukiant į bendrą veiklą įvairias organizacijas, religinių bendruomenių vadovus. Prisiminti ir jautrus istoriniai klau-

mai, tačiau pažymėta, kad istorija turi būti pasakojama subalansuotai, atskleidžiant žydiškos kultūros palikimą Lietuvoje bei pristatant šiuolaikinę Lietuvą.

Apibendrinant VTD atstovių vizito bei vykusių susitikimų ir juose išgirstų siūlymų turinį būtų galima išvelgti ir paminėti keletą siūlymų. Lietuvai šiuo metu palanku naudotis atsiveriančia didele rinka bei turistų skaičiaus iš JAV augimu bei naujų, dar neatrastų kryptčių paieška tarptautinėje rinkoje. Formuojant pagaulę šalies įvaizdį reikalingos kryptingos investicijos bei bendro vientiso Lietuvos įvaizdžio formavimas: paprastesnis ir lengvesnis informacijos apie Lietuvą, jos turizmą paieškų procesą, pristatant Lietuvą vienoje elektroninės erdvės platformoje (pirmiausia reprezentatyvioje interneto svetainėje); formuoti žinią apie Lietuvą, kaip kokybiško, o ne masinio turizmo kryptį, turinčią nišinio turizmo potencialą. Dirbant šia kryptimi labai svarbi ir Amerikos lietuvių skleidžiama žinia apie Lietuvą, kokią ją norima pristatyti, kokių žmonių norime prisikviesti į Lietuvą. Vienas svarbiausių dalykų, siekiant pagyvėjimo Lietuvos atvykstamojo turizmo rinkoje – nustatyti prioritetus ir tikslines grupes bei nenutrūkstamai dirbti su pasirinktais turizmo rinkos segmentais, atitinkamai rengiant reprezentacinę medžiagą, jos sklaidą tinkamiausiais informacijos kanalais, taip pat išitraukiant į įvairių organizacijų veiklą, pvz.: ASTA (the American Society of Travel Agents), AARP (the American Association of Retired Persons), JAV universitetų alumni draugijos, studentų organizacijos.

LR gen. konsulato New Yorke info ir nuotr.

LR generalinio konsulato New Yorke darbuotojai, Valstybinio turizmo departamento prie Ūkio ministerijos direktorė Jurgita Kazlauskienė (v.) ir Turizmo plėtros skyriaus Atvykstamojo turizmo poskyrio vyriausioji specialistė Indrė Šlyžiūtė (k.) susitiko su Airijos turizmo biuro reklamos vadove Fiona Dunne ir rinkodaros viceprezidentu Billy Condon. Pirmas iš dešinės – gen. konsulas New Yorke Julius Pranevičius.

RYTYS

Rytys – rytinis, iš rytų pučiantis vėjas. Puslapis „Rytys“ pristato JAV lietuvių naujienas iš rytų pakrantės valstijų.

Redaktorė Vaida Lowell • El. paštas: draugas.east.coast@gmail.com

Muzikos turas „Langas į Lietuvą“ stabtelėjo New Yorke

Lietuvos generaliniame konsulate New Yorke spalio 20 dieną vyko Lietuvos kompozitorių kamerinės muzikos koncertas, kurio metu skambėjo kūriniai smuikui, violončelei ir fortepijonui.

gyvenantys ir kuriantys užsienyje, vieni ryškiausių Lietuvos atlikėjų: smuikininkė Dalia Dėdinskaitė (Lietuva/Austrija), violončelininkas Gleb Pyšniak (Lietuva/Austrija) ir pianistas Gintaras Januševičius (Lietuva/Vokietija) susibūrė bendrai iniciatyvai – atrasti gražiausius klasikines lietuviškos muzikos kūrinius. Muzikų tikslas – pasidalinti šiuo lobiu su klausytojais visame pasaulyje su programa „Langas į Lietuvą“.

Koncerto metu skambėjo Stasio Vainiūno, Zitos Bružaitės, Anatolijaus Šenderovo, Loretos Narvilatės ir kitų kompozitorių kūriniai. Daugelis iš kūrinių Jungtinėse Amerikos Valstijose skambėjo pirmą kartą.

Rugsėjo 21 dieną koncertu Naujojoje Prahos rotušėje prasidėjęs šešis mėnesius truksiantis pasaulinis turas tęsis iki vasario mėnesio pabaigos. Turo metu atlikėjų koncertus išgirdo ir dar išgirs New Yorko, Washingtono, Romos, Stokholmo, Budapešto, Maskvos, Sankt Peterburgo, Kijevo, Odesos, Hanoverio ir kitų miestų publikos, o į Vilnių bei Klaipėdą atlikėjų trio užsuks žiemos viduryje.

Idėja surinkti gražiausius lietuviškus kūrinius smuikui, violončelei bei fortepijonui kilo Austrijoje gyvenantiems D. Dėdinskaitėi ir G. Pyšniakui. Jie į projektą kartu pasikvietė Vokietijoje gyvenantį G. Januševičių.

Visi trys atlikėjai yra pasaulyje žinomi Lietuvos kultūros ambasadoriai. D. Dėdinskaitė ir G. Pyšniak pastaraisiais metais nuolat koncertuoja visoje Europoje, JAV bei Naujojoje Zelandijoje, o jų soliniai koncertai skamba tokiose prestižinėse salėse, kaip Amsterdamo „Concertgebouw“, Vienos „Musikverein“ ar Maskvos Konservatorijos didžiojoje salėje. Lietuvoje ir užsienyje jie taip pat garsėja savo muzikiniiais projektais. Vienas ryškiausias – Lietuvos Prezidentės Dalios Grybauskaitės globotas Nacionalinis forumas „Ars Lituanica“, skirtas jauniems Lietuvos smuikininkams ir violončelininkams. G. Januševičius daugiau nei dešimtmetį Lietuvą garsina tokiuose prestižiniuose festivaluose, kaip Frederic Chopin festivalyje Duszni-Zdroj mieste Lenkijoje, Drezdeno „Musikfestspiele“, Wurzburgo „Mozartfest“, Besancon muzikos festivalyje. Jis pasirodė su daugiau nei trimis dešimtimis orkestrų, o pastaraisiais metais garsėja savo meistriskumo pamokomis, kurias veda Japonijoje, Kinijoje, Vokietijoje, Ispanijoje, Rumunijoje, Izraelyje, Moldovoje, Latvijoje bei Lietuvoje.

Dalia Dėdinskaitė yra viena ryškiausių jaunosios kartos Lietuvos smuikininkių, respublikinių bei tarptautinių konkursų laureatė. 2010-aisiais metais Dalia laimėjo pagrindinį prizą tarptautiniame konkurse Vokietijoje „Violine in Dresden“, po kurio buvo pakviesta atlikti Ludwig van Beethoven koncertą smuikui prestižiniame festivalyje „Dresdner Musikfestspiele 2012“. D. Dėdinskaitė koncertavo daugelyje Europos valstybių, JAV ir Naujojoje Zelandijoje, griežė solo su Lietuvos valstybiniu, Lietuvos nacionaliniu, „Dresdner Kappelsolisten“ ir Drezdeno „Carl Maria von Weber“ simfoniniais orkestrais, diriguojant Sauliui Sondeckiui, Juozui Domarkui, George Mark ir kitais.

2014 metais Dalia su dideliu pasisekimu debiutavo Vienos „Musikverein“ salėje, kur atliko Vytauto Barkausko „Duettissimo“ pasaulinę premjerą. Smuikininkės talentą pastebėjo jos pirmoji mokytoja Elena Lašaitė, vėliau Dalia mokėsi pas pro-

Lietuvos generaliniame konsulate New Yorke vyko Lietuvos kompozitorių kamerinės muzikos koncertas, kurio metu skambėjo kūriniai smuikui, violončelei ir fortepijonui.

fesorių Jurgį Dvarioną, o ryškiausią pėdsaką smuikininkės muzikiniame kelyje paliko studijos pas austrų smuikininką, Vienos universiteto profesorių Christian Altenburger.

Gleb Pyšniak, dar būdamas 14 metų, kaip solistas debiutavo su Lietuvos kameriniu orkestru (dirigentas prof. Saulius Sondeckis) Lietuvos nacionalinėje filharmonijoje. Šiandien legendinės violončelininkės Natalijos Gutman auklėtinis pasirodo garsiausiose pasaulio salėse, tokiose kaip Vienos „Musikverein“, Amsterdamo „Concertgebouw“, Maskvos konservatorijos didžiojoje salėje. Jis yra pasirodęs solo su Maskvos konservatorijos, Lietuvos nacionaliniu, Lietuvos valstybiniu, Porto simfoniniais bei Lietuvos, Šv. Kristoforo kameriniais orkestrais ir kitais.

Aukščiausius įvertinimus muzikas pelnė reikšminguose nacionaliniuose ir tarptautiniuose konkursuose, o 2006 metais už Lietuvos vardo garsinimą G. Pyšniak apdovanojo Lietuvos Respublikos Prezidentas Valdas Adamkus. Pirmoji mokytoja Tatjana Kuc atvedė violončelininką į muzikinį kelią, kurį vėliau praturtino studijos pas prof. Rimantą Armoną ir prof. Johannes Meissl bei susitikimai ir meistriskumo pamokos pas Yo Yo Ma, Mstislavą Rostropovičių, Silviją Sondeckienę ir Heinrich Schiff.

Gintaras Januševičius pastaruosius penkiolika metų buvo vienas žymiausių lietuvių pianistų tarptautinėje scenoje. Jis skambino su Montrealio, Maskvos valstybiniu, Kinijos Shenzhen, Lietuvos valstybiniu, Lietuvos nacionaliniu simfoniniais orkestrais ir daugeliu kitų. G. Januševičius atstovavo Lietuvai žymiuose festivaliuose, tokiose kaip Frederic Chopin „Duszni-Zdroj“, „Mozartfest Wurzburg“, „Festival Besancon“, „Dresdner Musikfestspiele“.

Kameriniame *amplua* jis dalinosi scena kartu su Jorg Widmann, Leonidu Gorokhovu, Ekaterina Mechetina, Aleksej Gorlatch, Elsbeth Moser ir kitais.

Nepaisant aktyvios sceninės veiklos, G. Januševičius taip pat aktyviai dalinasi savo patirtimi ir žiniomis paskaitų bei meistriskumo kursų metu, kuriuos veda Japonijoje, Kinijoje, Vokietijoje, Moldavijoje, Rumunijoje, Izraelyje, Ispanijoje, Italijoje ir Lietuvoje. Už neįkainojamas muzikos ir gyvenimo pamokas pianistas dėkingas Valei Kulikauskienei, Jurgiui Bialobžeskiui, Vladimirui Krainevui, Lazariui ir Valentinai Bermanams bei Bernd Goetzke.

Lietuvos generalinio konsulato
New Yorke info ir nuotraukos.

Smuikininkė Dalia Dėdinskaitė, violončelininkas Gleb Pyšniak ir pianistas Gintaras Januševičius New Yorko lietuviams pristatė programą „Langas į Lietuvą“.

www.facebook.com/draugolaikrastis

New Yorke pristatytas filmas „Pakeliui į prieplauką“

Žurnalistė Ramunė Sakalauskaitė New Yorke pristatė dokumentinį filmą „Pakeliui į prieplauką“. Rasos Pranckūnaitės nuotr.

GINTARĖ BUKAUSKIENĖ

Spalio 13 dieną Susivienijimo Lietuvių Amerikoje (SLA) „SLA307“ galerijos patalpose New Yorke įvyko susitikimas su žurnaliste Ramune Sakalauskaite bei jos dokumentinio filmo apie režisierių Rimą Tumina „Pakeliui į prieplauką“ peržiūra.

Žurnalistė viešėjo JAV pakviesta rusų diasporos, kuri organizavo VIII rusiškų dokumentinių filmų festivalį, vykusį Anthology Film Archives bei dar keliose salėse. Pasak organizatorių, nepaisant pašlijusių santykių ir požiūrio į Rusijos valstybės veiksmus politiniame gyvenime, buvo nutarta nesieti meno su politika ir bendradarbiauti bendražmogiškoje humanistinėje terpėje. Po filmo peržiūros festivalyje Ramunė Sakalauskaitė turėjo progą susitikti ir su tautiečiais bei pristatyti filmą. Tai pirmasis žurnalistės darbas dokumentikos srityje.

Viešnią susitikimo metu pristatė ir kalbino restauratorius Rimvydas Glinskis. Pristatydamas R. Sakalauskaitės darbus ir projektus R. Glinskis gražiai apibendrinno viešnios veiklos braižą – „ją traukia prieštaringos asmenybės, nesutelpančios į bendrus ir vienareikšmius vertinimo kriterijus. Tai atsispindi ir žurnalistės knygoje „Politikos ringe“ apie prof. Vytautą Landsbergį, buvusius Lietuvos prezidentus Algirdą Brazauską ir Valdą Adamką.“ Režisierius Rimas Tuminas taip pat nevienareikšmė asmenybė, ir jo vertinimai Lietuvoje taip pat nėra vienodi.

Vertinant renginį iš žiūrovės pozicijų, filmas išsamiai pristatė režisierių, jo kystę, darbą Lietuvos ir pastaruoju metu Maskvos teatruose. Per R. Sakalauskaitės surinktą medžiagą, spektaklių ištraukas, repeticijų nuotrupas bei kolegų aktorių pasisakymus, R. Tuminas buvo pristatytas informatyviai, turiningai, bet tuo pačiu labai šiltai, žmogiškai ir inteligentiškai.

Susitikimą suorganizavo Lietuvių Bendruomenės New Yorko miesto apylinkės valdyba drauge su „SLA307“ galerija.

Apie filmą „Pakeliui į prieplauką“

Scenarijaus autorės ir režisierės Ramunės Sakalauskaitės filmas „Pakeliui į prieplauką“ yra skirtas vienam ryškiausių šiuolaikinių teatro režisierių Rimui Tuminui. Jis – Vilniaus mažojo teatro įkūrėjas (1990 m.) ir daugiametis jo vadovas, nuo 2007 m. – Valstybinio akademinio Jevgenijaus

Vachtangovo teatro (Maskva) meno vadovas. Dokumentinėje juostoje stengiamasi atskleisti R. Tumino teatro virtuvės išskirtinumą ir ypatingą jo režisuojamų spektaklių repeticijų skonį. Jis pats pasakoja, kaip teatras atėjo į jo gyvenimą ir jį paveikė.

R. Tumino kūrybos stilių apibūdina su juo dirbantys scenografas Adomas Jacovskis ir kompozitorius Faustas Latėnas, Lietuvos ir Rusijos aktoriai: Vladimiras Etušas, Eglė Gabrėnaitė, Sergejus Garmašas, Gediminas Girdvainis, Sergejus Makoveckis, Marina Nejolova, Arūnas Sakalauskas, Vladimiras Vdovičenkovas ir kiti.

Filme rodomi Valstybinio akademinio J. Vachtangovo teatro spektaklių Maskvoje (2011 m.), Londone (2012 m.) Tel Avive (2014 m.), ir jų repeticijų fragmentai.

Apie režisierę Ramunę Sakalauskaitę

Lietuvai pakilus į kovą dėl nepriklausomybės, Vilniaus universiteto žurnalistikos specialybės studentė studijas iškeitė į darbą pirmojoje nepriklausomoje Sąjūdžio informacinėje agentūroje (SIA). Jaunatviškas maksimalizmas, kelionių alkis ir sovietmečiu uždraustos istorijos paieškos 1989 metais Ramunę su ekspedicija nuvedė į Sibirą, į Igarką, parvežti ten amžino poilsio atgulusių Lietuvos tremtinių palaikų.

1991 metais sausio 13-osios naktį ji, tuomet „Respublikos“ dienraščio žurnalistė, buvo prie Lietuvos televizijos bokšto, o rugpjūtį rašė reportažus apie SSRS griūtį Maskvos pučo dienomis, ėmė interviu iš pirmojo ir paskutinio SSRS prezidento Michailo Gorbačiovo, kitų tuometinių politikos veikėjų. Kaip viena diena prabėgo ir dvylika žurnalistinio darbo „Lietuvos ryto“ dienraščio politikos skyriuje.

Didelio populiarumo sulaukė R. Sakalauskaitės knyga „Politikos ringe“ apie Lietuvos vadovų Vytauto Landsbergio, Algirdo Brazausko ir Valdo Adamkaus veiklą 1990–1998 metais.

Pasirinkusi laisvos kūrėjos kelią, įvairiopą savo patirtį Ramunė panaudojo kurdama dokumentinius žymių Lietuvos asmenybių monsinjoro Kazimiero Vasiliausko, Prezidento Algirdo Brazausko, disidento Antano Terlecko kino portretus. Jos pastangomis pavyko įgyvendinti ir daugelį visuomeninių iniciatyvų, ji prisidėjo prie rašytojos Jurgos Ivanauskaitės, monsinjoro K. Vasiliausko atminimo įamžinimo.

„Pakeliui į prieplauką“ – pirmasis autorinis R. Sakalauskaitės filmas, sulaukęs palankių atsiliepimų Maskvoje, Londone ir Vilniuje.

Jaunųjų žvilgsniu

Spalvingas ruduo – derliaus metas

Blogo metų laiko nebūna, visada galima rasti kažką gero. Kai prasideda rugsėjis, aš pajuntu, kad jau atėjo ruduo. Gaila prabėgusios vasaros, bet ruduo atneša kitas linksmybes. Sugrįžtame į mokyklą, susitinkame su seniai matytais draugais, pasidaliname vasaros atostogų išpūdžiais ir susikaupiame naujiems mokslo metams. Sieloje jaučiame ramybę po vasaros linksmybių. Ruduo – tamsesnis metų laikas. Naktys ilgėja, o dienos trumpėja. Rytais, kai atsikeliu eiti į mokyklą, dar būna tamsu. Vakare greičiau sutemsta, nes saulė leidžiasi anksčiau. Mažiau saulėtų dienų ir dažniau palyja.

Kai blogas oras, ne visada norisi išeiti pasivaikščioti. Kartais rytais pučia stiprus vėjas, ir atrodo, kad mane nupūs. Šaltukas priverčia šilčiau rengtis. Vėjas nešioja nukritusius lapus.

Medžiai pasipuošia įvairiomis spalvomis, o žalia spalva tampa ne tokia ryški, lapai parausta, paruduoja, pagelsta, bet vis tiek labai smagu vaikščioti po parką ir grožėtis medžių liepsnjančiais vainikais. Galima rasti jau prinokusių ir nukritusių kaštonų, gilių, pamatyti ryškiai raudonų šermukšnių uogų. Jos kaip žvakės dega ant šakų ir vilioja likusius paukščiukus. Medžiai numeta lapus ir užmiega iki pavasario. Jie atrodo liūdni, nes lieka pliki ir tylūs. Iki pavasario suspėja susapnuoti daug sapnų apie skaisčią saulę, apie šiltą lietų, apie giedrą dieną.

Laukuose gražiai atrodo užaugę dideli oranžiniai moliūgai. Jie tarytum kamuoliai išmėtyti po lauką. Tupi tarsi „Žąsinai Moliūgai“ iš „Senelės pasakos“. Gal jie ruošiasi skristi į šiltus kraštus? Pastebimai mažiau ir paukščiai gieda, nes daug jų išskrenda žiemoti kur šilčiau. Labai trūksta čiulbuonėlių balsų, nes per daug tylu. Visi žvėreliai ir paukšteliai ruošiasi žiemai. Voveraitės neša giles į savo dreves. Savo guoliuose užmiega ežiai. Žvėrelių kailis tampa tankesnis, kad žiemą nesušaltų. Žmonės taip pat rengiasi šiltesniais drabužiais, nes oras atvėsta. Daug prisirengę jaučiamės sustingę ir nejudrūs.

Ruduo – ypač svarbus metų laikas žemdirbiams, nes reikia nuimti derlių. Jie laimingi, jeigu užaugina daug daržovių ir vaisių. Rudenį žemdirbiai pavargsta nuo darbų, bet per žiemą pailsi. Laukai lieka tušti, vien tik suarta žemė. Kai pažvelgi į laukus, pajunti ramybę. Atrodo, jog žemė turi pailsėti nuo visų darbų, kad pavasarį vėl galėtų viską auginti.

Ruduo vieniems gražus, kitiems – liūdnas metų laikas. Reikia mokėti ieškoti gėrio ir pastebėti grožį bet kuriuo metų laiku.

Vaidas Valys,
Lietuvių mokyklos Washingtone
9 klasės mokinys

Milžinas Ruduo

Prabėgo vasara. O juk taip nuostabiai žaliavo gamta, žydėjo gėlės, siūbavo javų laukai, siautė miško gyvūnai, virš galvos mėlynavo skaistus dangus. Koks gražumas! Kaip buvo šilta ir nuostabu. Vieną dieną pastebėjau, kad pasikeitė gamtos grožybės. Supratau – vasara baigėsi ir atkeliavo milžinas Ruduo. Iš kur jis atidundėjo? Gal vėjai atpūtė Rudenį?

Milžinas Ruduo savo didelėm rankom rinko iš sodo ir iš daržo visas gėrybes, saujom žėrė vasaros užaugintus, saulės prinkintus vaisius ir uogas. Jis būtų geras sodininkas, nes lėtais judesiais atsargiai krovė gėrybes į pintines, nenorėdamas jų pažeisti.

Ruduo, nuėmęs derlių, tampa grėsmingas: šaldo ir gąsdina gamtą primindamas, kad jau netoli žiema. Su džiaugsmu, o gal su įtūžiu purto medžių šakas, plėšia spalvingus lapus ir jais kaip patalu užkloja laukus. Kyla gausi lapų pūga. Milžinas Ruduo savo didelių rankų nerangiais judesiais sukelia vėją, kuris nešioja lapus po laukus. Rudens šaltukas priverčia paukščius ir žvėrelius ruoštis žiemai. Paukščiai skrenda į šiltuosius kraštus, vieni žvėreliai ruošiasi guolius, kiti – pasirūpina šiltesniu kailiu. Ištuštėja laukai ir girios. Kokia galia! Ir visa tai padarė milžinas Ruduo.

Pamažiau, kam šis milžinas reikalingas? Kiek žalos padaro – sušaldo, sunaikina, išbaido... Bet kiek gali tęstis vasara? Kas perspės apie žiemos grėsmę, jeigu netektume milžino Rudens. Netikėtai užklupęs stiprus šaltis ir sniegas pridarytų labai daug žalos.

Džiaugiuosi, kad turim Rudenėlį, kad jis mus nuteikia žiemai ir praturtina vasaros užaugintom gėrybėm. Visi nuostabūs metų laikai: vasara, ruduo, žiema, pavasaris, o milžinas Ruduo ne toks ir baisus – jis rūpintojėlis.

Tomas Sujeta,
Lietuvių mokyklos Washingtone 9 klasės mokinys

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė **Aušra Jasaitytė Petry** • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: **ausra67@sbcglobal.net**

A.S.S. dalyviai ir svečiai penktadienio vakaronėje.

Fil. Dalia Žygienė ir A.S.S. vadijos pirmininkas fil. Ričardas Chiapetta su prelegentu Dariumi Polikaičiu.

Vakaras Ateitininkų namuose

FIL. RITA RAŠYMIENĖ

Šių metų Akademinio skautų sąjūdžio metinė šventė įvairiose Čikagos vietovėse vyko spalio 16–18 dienomis. Penktadienį, spalio 16 d., akademikai skautai ir jų svečiai rinkosi Ateitininkų namuose, kur matėme filmą „Kaip mes žaidėme revoliuciją“ ir klausėme Dariaus Polikaitis paskaitos. Linksmai praleisti vakarą susirinko apie 40 narių. visus pasveikino Korp! Vytis tėvūnas fil. Audrius Aleksiūnas ir be ilgesnių kalbų pradėjo rodyti apie valandą trukusį filmą. Filmas pasakoja apie pokštą 9-ojo dešimtmečio viduryje (1984 m.), kai dar Lietuvoje nebuvo jokių atgimimo ženklų. Naujajam Kauno jaunųjų architektų karnavalo metu juokais buvo sukurta roko grupė „Antis“. Cirko dvasiai artimas išpūdingas grimas, stilizuoti pasirodymai, kandūs ir aštrūs tekstai kūrė agresyvią sovietinio gyvenimo karikatūrą. Greitai, ir net patiems grupės nariams netikėtai, grupė „Antis“ tapo ryškiausia dainuojančios revoliucijos vėliavnešė ir masiniu reiškiniu, įtraukiančiu tūkstančius pasekėjų. Tai istorija apie mažą šalį, ypatingą jos laikotarpį ir žmones, kurie, nepaisant situacijos pavojaus, iškovojo nepriklausomybę su šypsena veide ir daina lūpose (iš įvadinio žodžio filmo disko viršelyje).

Grupės vadovas ir pagrindinis dainininkas – Algirdas Kaušpėdas. Nors ši roko grupė prasidėjo kaip pokštas, bet žmonės pradėjo atkreipti dėmesį ir gerai įsiklausyti į dainų žodžius. Muzikantai keliavo per Lietuvą autobusais, mažuose miesteliuose sustodami pakalbėti apie Sąjūdį ir galimą Lietuvos nepriklausomybę. Buvo organizuojami didelio masto roko maršai per Lietuvą; Vingio parke esančiuose mitinguose dalyvavo tūkstančiai žmonių; Sąjūdis pradėjo augti ir populiarėti. Ir vis daugiau žmonių rėmė jo tikslus.

Darius Polikaitis su savo broliu Audriumi ir pusbroliais Linu Polikaičiu ir Vidu Neverausku, išleidę plokštelę „Aš čia gyva“, turėjo galimybę dalyvauti 3-iajame roko marše per Lietuvą. Šis roko maršas vyko 1989 m. liepos pabaigoje/rugpjūčio pradžioje. Darius ir jo ansamblis bei kiti muzikantai koncertavo šešiuose miestuose – Kaune, Klaipėdoje, Ma-

žeikiuose, Šiauliuose, Panevėžyje ir Vilniuje. Tai buvo pirmas Dariaus apsilankymas Lietuvoje. Jis sakė, kad tai buvo nuostabi kelionė ir nuostabus gyvenimas. Jau tomis dienomis jautėsi kitas galvojimas, naujos atgimstančios Lietuvos dvasia. Kartu su Dariaus ansambliu šiame roko marše dalyvavo ir kiti išeivijos lietuviai muzikantai – Tomas ir Povilas Strolis, Saulius Gylis, vienintelis nelietuvis, būgnininkas Russ Norman, kanadietis Edis Punkris, grupė „Naujas krantais“ iš Kalifornijos (jai priklausė Andrius Kulikauskas ir sesutės Grikavičiūtės). Pagrindinis ansamblis buvo „Foje“ su Andriumi Mamontovu. „Antis“, ypač Kaušpėdas, buvo labai užsiėmę Sąjūdžio reikalais ir tikslais ir negalėjo koncertuoti visuose miestuose.

Jie tais metais koncertavo tik Kaune ir Vilniuje. Roko maršas skelbdavo Sąjūdžio tikslus ir ugdė tautinį nusiteikimą. Darius iki šios dienos labai džiaugiasi turėjęs retą progą būti Lietuvoje tokiu ypatingu laiku. Muzikantai taip susigyveno, kad palaiko draugystės ryšį ir dabar.

Po savo labai įdomaus pranešimo Darius parodė trumpą vaizdo įrašą iš Lietuvos, kur jis, Andrius, Vidas ir Linas dainuoja jo sukurta daina „Aš čia gyva“ Vilniuje, „Dinamo“ stadione, paskutiniame tų metų roko maršo koncerte. Jų klausėsi – tūkstantinė minia, kuri kartu dainavo Bernardo Brazdžionio žodžius „Aš čia gyva“... Akimirkos pagautas Darius prabilo į susirinkusius: „Lietuvos jaunime – jūs esate Lietuvos ateitis. Mes išeivijoje

meldžiamės su jumis, kad Dievas duotų Lietuvai laisvės. Lietuva vėl bus laisva“. Darius pabrėžė, kad „kai žaidėme revoliuciją, tai nebuvo tikrai žaidimas, bet rimta tema. Organizatoriai buvo atsakingi prieš komjaunimą ir turėjo daug ką slėpti ar ne visai teisingai daryti. Jie tikrai negalėjo taip drąsiai kalbėti“, – baigė savo paskaitą Darius.

Visi jam plojo, o Darius dar atsaikino į klausimus. Fil. Ričardas Chiapetta ir fil. Dalia Žygienė įteikė Dariui dovanėles ir padėkojo už puikią programą. Niekas greitai nesiskirstė, dainavo skautiškas dainas, ragavo užkandėlius, gurkšnojo vyną ir bandė prieiti prie Dariaus jo dar ko nors paklausti ar pasidalinti savo pirmųjų kelionių į Lietuvą išpūdžiais.

Ačiū Korp! Vytis ir ASD valdybai už puikų vakarą.

Bus daugiau

A. A. SESĖ STASĖ KORIENĖ

(1918–2015)

V.S. BIRUTĖ PRASAUSKIENĖ

Saulėtą ir šiltą 2015 m. birželio mėnesio dieną Kunigaikštienės Gražinos vyr. skaučių būrelio sesės atsisveikino su dar viena ilgamete būrelio nare s. Stase Koriene. Po gedulingų šv. Mišių Culver City, CA, Holy Cross kapinių koplyčioje Stasė atgulė prie anksčiau mirusio savo vyro Zdislovo Korio, jaukiame mauzoliejaus sodelyje. Skautės ant karsto padėjo po baltą rožę ir sugiedojo tradicinę „Ateina naktis“.

A. a. Stasė gimė 1918 metais netoli Kauno, ūkininkų Kazimiero ir Konstancijos Šalnų šeimoje, kur užaugo su broliu Antanu. Baigusi gimnaziją sekretoriavo valdžios įstaigoje. Jau prasidėjus Antrajam pasauliniam karui išteko už bendradarbio Vytauto Tamulaičio. Antrajai bolševikų okupacijai artinantis pasitraukė iš tėvynės į Vieną, Austriją, vėliau į Berlyną, kur juos globojo tėvai jėzuitai, buvę Vytauto mokytojai Kaune. Okupacijos sulaukė kaimo ūkyje, gyveno keliose DP stovyklose, anglų zonoje. Spakenburge, netoli Hamburgo, jaunai porai gimė sūnus Gytis ir duktė Daiva.

1951 metais jaunoji šeima emigravo į Ameriką, vienerius metus gyveno Philadelphia, PA, po to atvyko į Los Angeles, kur Stasė, kaip ir daugelis naujųjų ateivių, dirbo paprastą siuvėjos darbą. Gavusi JAV pilietybę lankė Los Angeles amatų mokyklą ir įsigijo rūbų modeliavimo specialybę. Pradėjo dirbti garsaus madų kūrėjo Rudi Geinrich studijoje, kur dirbo iki pensijos. Stasė turėjo įgimtą gabumą iš piešinio atkurti menišką rūbą. Studijoje buvo vertinama kaip labai gabi bendradarbė. Vyras mėgo aviaciją ir dirbo lėktuvų statyboje. Taip pat mokytojavo šv. Kazimie-

ro lituanistinėje mokykloje.

1964 metais auto nelaimėje žuvo Stasės vyras Vytautas. Liko našlė su dviem mokyklinio amžiaus vaikais ir gyvenimo rūpesčiais. Nenuleido rankų, dirbo. Po kelerių metų išteko už Zdislovo Korio, kuris Australijoje dirbo lakūnu, o atvykęs į Los Angeles – „American Airlines“ mechaniku. Jo specialybė leido abiem keliauti po pasaulį, palengvėjo ir materialinės sąlygos. Gytis ir Daiva baigė aukštuosius mokslus ir sukūrė šeimas.

Stasė pradėjo skautauti pabėgėlių stovykloje, Vokietijoje. Atvykus į Los Angeles ir čia abiem vaikams įsijungus į lietuvių skautų veiklą, Stasė prisijungė prie gražiniečių būrelio, kurio tikslas ir buvo padėti jaunimui skautauti ir, vadovaujantis skautybės idealais, tobulėti pačioms. Jos jaukiuose namuose Santa Monica, CA, vykdavo sueigos, krustų (žagarėlių) kepimo popietės, vaidinimai, madų parodos ir išeiginių rūbų užsakymai bei matavimai. Nė viena Kaziuko mugė neapsiėjo be Stasės gintaro puošmenų ir kepsnių. Net du kartus buvo išrinkta būrelio vadove. Taip pat dayvavo Santa Monicos Lietuvių Bendruomenės veikloje ir Lietuvos dukterų draugijoje.

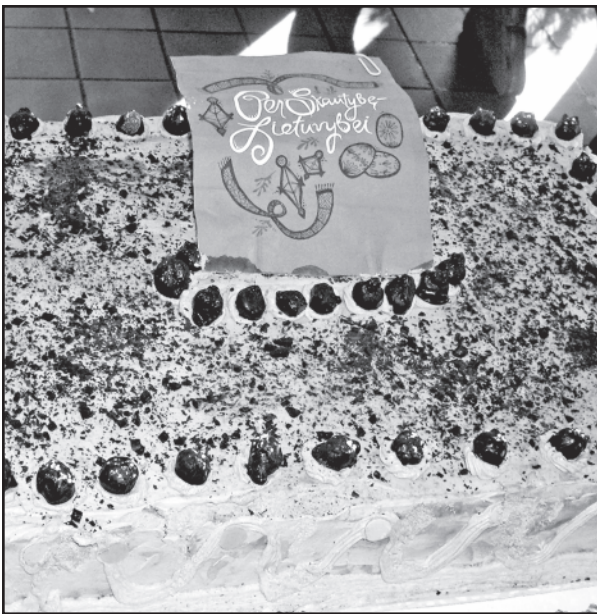
Iki ligos Stasė džiaugėsi gera sveikata, artimaisiais ir sugebėjimu nugalėti amžiaus sunkumus. Liūdesyje paliko sūnų skautą vytytį Gytį Tamulaitį su žmona Mary, anukę Audrą, taip pat dukrą ps. Daivą Hasty su vyru David ir trimis anūkais – Kęstučiu su žmona Michele, Tadu ir Dariumi. Palieka ir mus, liūdinčias gražinietes. Pasigendame sesės Stasės kuklumo, darbštumo ir stebuklingų jos rankų.

Skautiškas pažadas – vakar, šiandien ir rytoj

Knygos „Per skautybę – lietuvybei“ sutiktuvs

Popietės „kaltininkė“ knygos autorė Alė Namikienė (d.) ir renginio vedėja Dalė Gotceitienė.

Kokia šventė be torto!

Lietuviško ir angliško tekstų autorės – Alė Namikienė (d.) ir Kristina Vaičikonienė. Ramunės Lapas nuotraukos

RAIMUNDAS MARIUS LAPAS

Lietuvių skautų organizacija buvo įkurta tais pačiais metais, kaip ir Lietuvos Respublika – 1918-aisiais. Uždaryta – Lietuvą okupavus 1940-ųjų vasarą. Atgimė daliai tautos atsidūrus pabėgėlių stovyklose Vakarų Vokietijoje 1945 metais. Kaip pastebėjo knygos sutiktuvių popietės vedėja skautininkė Dalė Gotceitienė, skautiškas knygynas – gausus, bet naujausia Alės Namikienės knyga skirta paminėti skautybės atgimimo išeivijoje 70-mečiui. Knygos sutiktuvės Atėitininkų namuose Lemonte surengtos simbolišką dieną – lapkričio 1-ąją, per lietuviškos skautijos gimtadienį.

Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas, prisimindamas skautų šūkį „Dievui, Tėvynei, artimui“, savo sveikinimo kalboje apsistojo ties Tėvyne. Tėvynė, pasak konsulo, yra labai stiprus žodis. Lietuva yra mūsų Tėvynė, net ir tu, kurie gimė Vokietijoje ar Amerikoje. Pareiga tarnauti Tėvynei išlieka ir šiandien – nesvarbu, kur mes begyventume. Konsulas Gudynas pakvietė stiprininti skautiškus ryšius tarp Lietuvos ir Amerikos, pasitelkiant šiuolaikines technologijas rengti bendras video konferencijas stovyklose ir pan. Pastebėjęs, kad 2018 metais ir Lietuvos Respublika, ir lietuviškoji skautija švęs savo šimtmetį, generalinis konsulas Marijus Gudynas pakvietė „sudrebinti savo laužais, savo skautiška jėga tą Tėvynės ir savo jubiliejų“. Jis taip

pat kvietė aktyviai dalyvauti lietuviškuose renginiuose Čikagoje su uniformomis, taip pritraukiant ne tik amerikiečių, bet ir lietuvių dėmesį, patraukiant į savo gretas daugiau skautų. Juk jūs, sakė konsulas, esate ta „tautiška mokykla“.

Angliško knygos „Per skautybę – lietuvybei“ teksto autorė Kristina Bukaveckaitė-Vaičikonienė papasakojo apie iššūkius, su kuriais susidūrė ji, parašyta paruošti šio leidinio santrauką anglų kalba. Visų pirma, iškilo klausimas – kam skiriamas tas angliškas vertimas? Ji nutarė, kad knyga turėtų liudyti apie skaučių veiklą jų vaikaičiams ir provaikaičiams ir paaiškinti, kodėl tiek daug laiko jos aukojo rankdarbiams. Kita dilema – ką išversti, ko ne? Visi pavyzdžiai knygoje išraiškingai byloja, kaip skautybė pasitaravo lietuvybei, ir kažką atsijoti buvo labai sunku. „Mūsų darbas dar nebaigtas, – sakė Kristina Vaičikonienė. – Lietuvai gresia pavojus, ir mes nežinome, ko iš mūsų tas skautiškas pažadas dar pareikalaus.“ Beje, į knygos sutiktuves ji atvyko vilkėdama seną lietuvišką skaučių uniformą, kurią kadaise pasiuvo jos draugės Audronės Pavilčiūtės mama.

Popietėje dalyvavo ir iš Philadelphijos atskridusi šio leidinio techninė redaktorė Gema Kreivėnaitė. Asmeniniu susitikimu su ja labai džiaugėsi Alė Namikienė – pasirodo, ruošdamos knygą, jos bendravo tik telefonu ir per internetą, o akis į akį susitiko pirmą kartą!

Savo žodyje Alė Namikienė sakė, kad konsulo Gudyno dalyvavimas yra didelis lietuviškosios skautijos pagerbimas ir primena tuos laikus, kai skautės darbuosios kartu su generaliniu konsulu dr. Petru Daužvardžiu bei jo žmona Juze. Ji taip pat pasidžiaugė, kad popietėje dalyvauja pirmieji atkurtos organizacijos nariai – Valė Plepienė, Romas Povilaitis, Marija Remienė, Rimantas Penčyla ir kiti. Knygos autorė palinkėjo visiems sulaukti šimtojo skautijos gimtadienio.

Alė Namikienė taip pat prisiminė, kad prieš 65 metus „Draugo“ dienraštyje pasirodė „Skautybės kelias“ – skyrelis, vedamas iki šiol. Ji padėkojo visiems, kurie rašė ir teberašo, dalinasi informacija „nes jeigu neužrašyta – tai lyg ir nebuvo“...

Savo pačios sukurtais šiaudinukais Namikienė apdovanojo pasižymėjusiais seses – Ritoną Rudaitienę, Sofiją Jelionienę, Kristiną Bukaveckaitę-Vaičikonienę, Dalę Gotceitienę bei kitas ir prisiminė višus, kurie vienaip ar kitaip pagelbėjo šios knygos ruošime. „Ačiū visiems, kad atėjote sutikti knygos jos nematę – užbaigė ji savo kalbą. – Tikriausiai, pasitiekę šios sueigos rengėjų geru vardu“.

Buvo įneštas puošnus Dalės Gotceitienės iškeptas tortas ir pakeltas tostas už lietuviškąją skautiją ir Lietuvą. Ilgiausių metų! Gražaus gyvenimo ir knygai „Per skautybę – lietuvybei“, kuri puikiai atskleidžia, kad prie idealų palaikymo galima prisidėti ir labai moteriškais darbais bei kūryba.

Tautodailės parodėlės fragmentas

LR gen. konsulas Čikagoje su žmona Gintarija (k.) ir renginio vedėja Dale Gotceitene.

Sofija Jelionienė (k.) nepaprastai apsidžiaugė Alės Namikienės dovanėle.

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Gerovės indekse Lietuva 41-a

Vilnius (alkas.lt) – Londone įsikūręs „Legatum“ institutas paskelbė gerovės indeksą, kuriame Lietuva šiemet užėmė 41 vietą iš 142 įvertintų valstybių. Tai – vienu laipteliu geriau nei pernai. Reitingas sudaromas atsižvelgdamas į šalies ekonominę situaciją, švietimo padėtį, sveikatos apsaugą, valstybės valdymo kokybę ir pi-

liečių saugumą.

Europoje aplenkėme Kroatiją (53), Bulgariją (51 vietą), Rumuniją (50), Graikiją (49), Vengriją (45). Latviai mus aplenkė tik vienu laipteliu, o Estija mus aplenkė gerokai – yra 31-a. Geriausia šalimi išlieka Norvegija. Antroje vietoje lieka Šveicarija, o į trečią vietą pakilo Danija

Pasipiktino dėl M. Misiukonio išteisinimo

Vilnius (BNS) – Kelios visuomeninės organizacijos kreipėsi į Prezidentę Dalią Grybauskaitę dėl teisėjų, kurių sprendimais genocido byloje buvo išteisintas su paskutiniu Lietuvos partizanų vadina-

Pasipiktinimą sukėlė M. Misiukonio išteisinimas. Š. Mažeikos/BFL nuotr.

mo Antano Kraujelio-Siaubūno žūtimi siejamas buvęs KGB darbuotojas Marijonas Misiukonis, galimybių toliau eiti pareigas. Pasak visuomenininkų, savo sprendimais buvusio Lietuvos vidaus reikalų ministro M. Misiukonio byloje teisėjai „iš esmės legitimavo Lietuvos okupaciją, nusikalstamos KGB organizacijos Lietuvoje veiklą, okupuotos Lietuvos teisinės procedūrinės ir baudžiamąsias normas bei atskirų kolaborantų veikimą ir tuo pačiu perrašė Lietuvos laisvės kovų istoriją”.

„Būtent todėl manome, kad tokia teisinė sąmonė nukreipta prieš suverenią Lietuvos santvarką negali būti toleruojama”, – rašoma Lietuvos laisvės kovotojų sąjungos, Lietuvos politinių kalinių sąjungos, Lietuvos sąjūdžio ir Lietuvos krašto apsaugos bičiulių klubo kreipimesi Prezidentei.

Jame keliamas klausimas ar sprendimus priėmę Panevėžio apy-

gardos bei Lietuvos apeliacinio teismo teisėjai gali toliau eiti pareigas. „Manome, kad teisėjai sąmoningai pasielgė nedorai ir nevalstybiškai, atsisakė ginti Lietuvos valstybės interesus ir todėl negali spręsti suverenios, nepriklausomos Lietuvos Respublikos vardu. Prašoma Jūsų inicijuoti tokio sprendimo priėmimą”, – rašoma visuomeninių organizacijų kreipimesi.

Seimo narys konservatorius Arvydas Anušauskas teigė, kad po tokių teismų sprendimų Lietuvoje nėra ko stebėtis Strasbūro teismo sprendimu, jog Lietuva su sovietų okupacija kovojusių partizanų naikinimą genocidui prilygino nepagrįstai.

Panevėžio apygardos teismas pernai M. Misiukonį išteisino, konstatavęs, kad partizano žūties metu nebuvo įstatymo, numatančio atsakomybę už nusikaltimą, kurios padarymu kaltintas M. Misiukonis. Vėliau Lietuvos apeliacinis teismas šią vasarą paskelbė, kad palieka galioti išteisinamąjį nuosprendį M. Misiukoniui, prokuratūros ir nukentėjusiosios skundai atmesti.

Pilietybę išsaugoti nori dėl moralinių priežasčių

Vilnius (BNS) – Dauguma lietuvių išeivių teigia norintys dvigubos pilietybės ne dėl materialinių priežasčių, bet dėl to, jog jaučiasi lietuviais, parodė Pasaulio lietuvių bendruomenės (PLB) apklausa. Apklausoje dalyvavo 2901 įvairiuose pasaulio regionuose gyvenantis lietuvių kilmės asmuo.

„Klausama buvo, kodėl jūs norėtumėte išlaikyti pilietybę priimdami kitos šalies pilietybę? Ieškojome platesnės žmonių grupės, kad jie išskirtų motyvus, kodėl jiems svarbu. Ta moralinė pusė, kad žmogus nori išlaikyti, nes jis yra lietuvis ir gimė Lietuvoje, ji liko – didžiausia dalis iš visų apklaustųjų taip pasisakė”, – tvirtino PLB vadovė Dalia Henke.

Apklausa vykdyta elektroninėje

erdvėje, pildant anketą. Ji buvo orientuota į tą išeivių kartą, kuri išvyko po Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 1990-aisiais.

Išsamiau ši apklausa bus pristatyta PLB Valdybos posėdyje lapkričio 9 dieną. Pasak D. Henke, PLB nekeičia savo pozicijos ir mano, kad politikų siūlymas patikėti dvigubos pilietybės įteisinimo klausimą rinkėjams referendumu kitų metų spalio 9-ąją, kartu su Seimo rinkimais, problemos neišspręs. Pagal įstatymą, Konstitucijos pataisa būtų priimta, jeigu už ją balsuotų daugiau kaip pusė piliečių, turinčių rinkimų teisę. PLB pirmininkė siūlo supaprastinti reikalavimus referendumui ir prieš jį įteisinti elektroninį balsavimą.

Mano, kad euras pakėlė kainas

Vilnius (BNS) – Dauguma Lietuvos gyventojų apsiprato su naująja valiuta – euru, tačiau nuo vasario penktadienio padaugėjo manančiųjų, kad prekių ir paslaugų kainos įvedus eurą siek tiek ar labai pakilo.

Atliktos apklausos duomenimis, 95 proc. žmonių manė, kad padidėjo prekių kainos (vasarį taip galvojo 80 proc.). Net trys iš keturių vyriausių žmonių grupės (65–74 m.) teigė, jog šios kainos pakilo smarkiai. 93 proc. apklaustųjų

mano, kad išaugo paslaugų kainos (74 proc.), 65 proc. apklaustųjų teigė jau apsipratę su euru. Tačiau beveik pusė (45 proc.) apklaustųjų nurodė kainas eurai vis dar verčiantys į litus ir tuomet įvertinantys prekės kainą.

Vyresni žmonės taip pat dažniau pesimistiškai vertina euro poveikį Lietuvos ekonomikai. Jauniausi (15–24 metų) tyrimo dalyviai euro atžvilgiu nusiteikę pozityviau.

Tiriama Rusijos lėktuvo katastrofa

Kol kas sunku atsakyti, kodėl lėktuvas lūžo ore.

Reuters nuotr.

Washingtonas („Draugo” info) – Rusijos Tarpvalstybinis aviacijos komitetas (TAK) kol kas nepatvirtinta ir nepaneigia versijos dėl šilumos blyksnio, kurį lėktuvo A321 katastrofos metu virš Sinajaus pusiasalio užfiksavo JAV palydovas.

Pranešta, kad Amerikos palydovas, dirbantis infraraudonųjų spindulių diapazonu, katastrofos metu užfiksavo virš Sinajaus pusiasalio šilumos blyksnį. „Duomenys vis dar analizuojami, kad būtų galima suprasti, kas sukėlė šį blyksnį. Viena iš priežasčių galėjo būti bomba, bet neatmetama, kad tai buvo degalų bako arba variklio sprogdymas, įvykęs dėl mechaninio defekto”, – sa-

koma pranešime.

Neoficialiai pranešama, jog ekspertai, dirbantys Rusijos lėktuvo A321 katastrofos rajone Sinajaus pusiasalyje, rado elementų, kurie nepriklausomai jo konstrukcijai.

Rusijos aviacijos bendrovės „Kogalymavia” lėktuvas A321, spalio 31 d. skridęs iš Šarm el Šeicho į Sankt Peterburgą, sudužo praėjus maždaug pusvalandžiui po pakilimo. Nuolaužos rastos už maždaug 100 kilometrų į pietus nuo Šiaurės Sinajaus provincijos administracinio centro El Arišo miesto. Žuvo visi orlaiviu skridę žmonės: 217 keleivių ir septyni įgulos nariai.

Sirijos opozicijai skirs paramą

Washingtonas (ELTA) – JAV Sirijos opozicijai skirs papildomą 100 mln. dol. paramą. Tai reiškia, kad bendra JAV finansinės pagalbos suma sieks 500 mln. dol. sumą. Šios papildomos lėšos bus skirtos vietos savivaldos organų bei kitų įstaigų finansavimui, taip pat mokykloms, šikūrusioms opozicijos kontroliuojamose

teritorijose. Be kita ko, Washingtonas ketina skirti paramą pilietiškai aktyviems žmonėms ir nepriklausomai žiniasklaidai. 15 mln. dol. iš bendros sumos bus skirti fondui, atsakingam už elektros energijos tiekimą beveik 2 mln. Sirijos gyventojų. Fondas taip pat rūpinasi kapitaliniu ligoninių remontu.

Nutekėjo slapti Vatikano raštai

Roma („Draugo” info) – Vatikanas pranešė, kad pareigūnai sulaikė du popiežiaus Pranciškaus įkurtai komisijai, nagrinėjusiai Bažnyčios reformas, priklausiusius narius. Jie įtariamai konfidencialių dokumentų nutekinimu žiniasklaidai.

Sulaikyti ispanų kunigas Lucio Angel Vallejo Balda, tvarkęs Vatikano ekonominius reikalus, ir pasaulietė,

viešųjų ryšių ekspertė Francesca Chaouqui. Moteris buvo paleista, kai sutiko bendradarbiauti atliekant tyrimą.

Komisija savo darbą baigė pernai. Įtariamųjų apklausa ir areštas įvyko kelias dienas prieš Italijoje pasirodant dviem knygoms, kurios parašytos remiantis nutekintais konfidencialiais dokumentais.

Pagerbti žydų gelbėtojai iš Lietuvos

Miunchenas (ELTA) – Miunchene surengtas koncertas, dedikuotas žydų gelbėtojams iš Lietuvos. Renginyje perskaitytas jo globėjos Lietuvos prezidentės Dalios Grybauskaitės sveikinimas, kuriame sakoma: „Pasaulio teisuoliai net pačiomis tamsiausiomis mūsų istorijos valandomis liudijo žmogiškumą. Savo drąsiais pasirinkimais ir veiksmais jie pastatė amžiną paminklą svarbiausioms žmonių vertybėms”. Prezidentės sveikinimą perskaitė Lietuvos ambasadorius Vokietijoje Deividas Matulionis.

Koncertą ir priėmimą Miuncheno Rezidens rūmų Heraklio salėje surengė Maltos ordinas kartu su Lietuvos ir Miuncheno žydų bendruomenėmis. Renginio metu surinktos aukos bus

skirtos dar gyviems žydų gelbėtojams paremti. Šventiniame vakare kalbėjo Lietuvos žydų bendruomenės pirmininkė Faina Kukliansky, Miuncheno ir Aukštutinės Bavarijos žydų kultūrinės bendrijos vadovė Charlotte Knobloch ir koncertą inicijavęs Maltos ordino ambasadorius Lietuvoje Christian von Bechtolsheim. Savo kalboje jis pažymėjo, kad Pasaulio tautų teisuolių vardas suteiktas net 871 žydų gelbėtojui iš Lietuvos. Tai daugiau, negu jų buvo visoje Vokietijoje.

Renginiui kartu su Lietuvos prezidentė D. Grybauskaitė savo globą buvo suteikęs ir Vokietijos Federacinės Respublikos prezidentas Joachim Gauck.

VERSLO NAUJIENOS

Taksi siaubas „Uber” pakeliui į Lietuvą

„Uber” taksi.

„Facebook” nuotr.

Prancūzijoje birželį vyko riaušės, susirėmimai su policija, įtūžusi minia statė blokadas, degino padangas, vartė automobilius. Reikalavimas buvo vienintelis – uždrausti šalyje veikti įmonei „Uber”. Ir štai, taksi vairuotojų „siaubas” žengia pirmuosius žingsnius Lietuvos rinkoje.

Taksi paslaugas teikiančios įmonės žegnojasi ir gąsdina kilsiančiu chaosu, šią programėlę išbandę užsienyje – ploja, o didžioji dalis tiesiog nesupranta, dėl ko visas šis sąmyšis.

Taigi, kas yra „Uber”? Įsivaizduokite: stovite savaitgalio naktį sostinės centre ir išmaniuoju telefonu bandote išsikviesti taksi kelionei namo. Tačiau taksi dispečerinės arba neatsiliepia, arba pasiūlo laukti daugiau kaip pusvalandį. O atsidarę „Uber” programėlę iš karto matote aplink esančius laisvai samdomus vairuotojus, kuriuos galite išsikviesti jau dabar.

„Uber” vairuotojas turi atitikti įmonės keliamus reikalavimus. Privalai būti neteistas, nebaustas už greičio viršijimą ar vairavimą išgėrus.

Vairuotojo automobilis, kuriuo planuoji vežti keleivius, turi būti techniškai tvarkingas ir apdraustas. Paslaugų kokybė užtikrinama abiejų pusių atsiliėpimais. Po kelionės programėlė paprašo keleivio, kad jis įvertintų vairuotoją ir kelionę. Todėl kviesdami „Uber” vairuotoją galėsite patikrinti, kaip jį įvertino ankstesni keleiviai. Tuo tarpu vežėjai taip pat reitinguos ir keleivius. Jei būsite nemandagus ar prišiukšlinsite automobilį, gali būti, kad kitą kartą „Uber” vairuotojas, pamatęs jūsų įvertinimą, tiesiog jūsų neves.

„Uber” užtikrina, kad keleiviui „nepašiukšlintų” ir pats vairuotojas. Vaziavimo kainą apskaičiuoja pati programėlė. Kiekvienas keleivis ir vairuotojas, užsiregistruodamas prie savo „Uber” profilio, pririša banko sąskaitą. Po kelionės navigacijos sistema nustato, koks atstumas nuvažiuotas, o programėlė pati apskaičiuoja kainą ir ją automatiškai nuskaičiuoja nuo keleivio banko sąskai-

tos.

Kitų šalių patirtis žada daug. JAV, kur ir yra „Uber” ištakos, važiuoti su šios įmonės vairuotojais yra net iki 36 proc. pigiau nei tradiciniu taksi.

Paslapties čia jokios nėra – taksi kainuoja brangiau, nes taikomi specialūs automobilių žymėjimo, techninių apžiūrų reikalavimai ir t.t. Prancūzijoje, valdžiai ribojant taksi automobilių skaičių, išduodama taksi licencija kainuoja iki 240 000 eurų, o 2011 m. New Yorke tokios licencijos kaina siekė net 1 mln. dolerių. Tai ir išpučia kainas keleiviams.

„Uber” atsirado kaip atsakas į tokius konkurencijos suvaržymus, nes šia platforma besinaudojantiems vairuotojams šie reikalavimai netaikomi. Tai yra vairuotojų paieškos platforma, o ne taksi.

Būtent tai ir varo iš proto taksi vairuotojus. Kai kuriose Europos šalyse šios įmonės veikla stringa. Toje pačioje Prancūzijoje Konstitucinė Taryba nutatė, kad toks verslo modelis yra nelegalus.

Tuo tarpu JAV „Uber” sėkmė ir klientų prielankumas jiems – nepa- neigiamas. Įmonės pajamos 2014 m. siekė pusę milijardo dolerių. Lėtėjimo pasaulinės plėtros horizonte taip pat kol kas nematyti. San Francisco „Uber” klientų per metus padaugėjo 3, New Yorke – 4, o Londone – 6 kartus.

Ar tai sunaikins taksi rinką? Vargu. Juk Vilniaus taksi vairuotojai jau dabar teikia paslaugas panašiomis programėlėmis kaip laisvai samdomi darbuotojai. Tačiau naujo žaidėjo atėjimas į rinką vis tiek turėtų ją sukrėsti.

Taksi vairuotojai turėtų ne kelti paniką dėl naujo konkurento, o patys pasitempti ir ieškoti būdų kaip tapti patrauklesniais vartotojams. Pagrindinis uždavinys valdžiai – neprigalvoti „Uber” beprasmiškų reikalavimų, nes kitaip riaušės mieste kels ne vežėjai, o naktimis niekaip taksi neišsikviečiantys keleiviai.

D. Šumskas.

Lietuvos laisvosios rinkos institutas.

Viešai skelbiama apie licencijas ir jų gavėjus

Daugiau nei 90 institucijų išipareigojo duomenis apie jų išduodamas licencijas viešai skelbti Licencijų informacinėje sistemoje.

Sutartis dėl duomenų teikimo Licencijų informacinei sistemai (LIS) jau yra pasirašiusios 93 licencijas išduodančios įstaigos – savivaldybės, visuomenės sveikatos centrai ir kitos.

Jau dabar licencijų informacinės sistemos tinklalapyje www.licencijavimas.lt visi besidomintys gali sužinoti apie įmonei ar asmeniui suteiktos licencijos galiojimą, ją išdavusią instituciją, rūšį bei konkretų adresą, kur gali būti vykdomos licencijuojamos veiklos.

ELTA

Apgaudinėti – labai brangu

Vokietijos automobilių gamybos koncerno „Volkswagen” pateiktoje ataskaitoje pirmą kartą per pastaruosius 15 metų pranešama apie nuostolius. Bendrovei smūgį sudavė milžiniškos išlaidos, susidariusios dėl didžiulio masto emisijų testų duomenų klastojimo skandalo. Be to, įmonei teko sumažinti savo pelno prognozes.

Pranešama, kad trečiąjį ketvirtį jos veiklos nuostoliai buvo 3,48 mlrd. eurų. Planuojama, per metus teks atšaukti 5 mln. pagrindinio padalinio pagamintų automobilių. Prabangių automobilių gamybos padalinyje „Audi”, sugeneruojančiame maždaug 40 proc. VW grupės pelno, taip pat ketinama mažinti išlaidas.

„Volkswagen” patvirtino, kad paviešinti nuostoliai tampa ketvirčio ataskaitoje pirmaisiais per pastaruosius 15 metų.

Faktai.lt

Kinai išvedė nykštukines kiaules

Kinijos genomikos institutas pristatė savo darbo vaisių – naują kiaulių veislę Bama. Genetiškai modifikuotiems gyvūnams pašalintas augimo hormono receptoriaus genas, o vos 15 kg sveriančias kiaulaites siūloma laikyti namuose kaip augintines.

Norėdami sumažinti gyvulių išlaikymo ir tyrimų sąnaudas, kinų genetikai išvedė 35–50 kg svorio kiaules Bama. Institutas paskelbė, kad prekiaus nykštukinėmis kiaulėmis kaip gyvūnais augintiniais. Jau dabar JAV juntamas didelis susidomėjimas Vietnamo kiaulėmis, todėl, spėjama, jog 15 kg svorio gyvūnėliai turės didelę paklausą.

Preliminari nykštukinės kiaulės kaina sieks apie 1,4 tūkst. eurų, o naujieji šeimininkai galės rinktis iš kelių spalvinių variantų.

Sprendimas pardavinėti genetiškai pakeistas kiaules rinkoje sulaukė dvi-prasmiškų gyvūnų teisių gynėjų vertinimų. Jie įsitikinę, jog genų modifikacija nepakeis problemų, su kuriomis susiduria žmonės, auginantys kiaules namuose. Jei gyvūnai visą dieną bus uždaryti patalpose ir negalės patenkinti poreikio knisti, jų elgesys taps destruktivus.

BNS

Lietuvos kurortus gelbėjo vietiniai

Sumažėjęs turistų iš Rusijos skaičius šiemet daugiausia rūpesčių pridarė Druskininkų ir pajūrio kurortų verslininkams. Didžiuosiuose miestuose pradimus visiškai kompensavo gerojai išaugęs svečių iš Vakarų ir Skandinavijos šalių skaičius.

Vilniuje apgyvendintų turistų skaičius pirmąjį šių metų pusmetį padidėjo 11,7 tūkst., o Druskininkuose jų sumažėjo 6,3 tūkst., Palangoje – 3,2 tūkst., Klaipėdoje – 2,7 tūkst.

Šalies kurortų apgyvendinimo įstaigų klientų iš užsienio sumažėjimą kompensavo vietos turistai.

BNS

Kiek Lietuva turi turto?

Valstybės turtas – ne tik finansinis turtas, bet ir tokie dalykai, kaip valstybinė žemė, miškai, vandenys, keliai, kultūrinės vertybės, muziejinės vertybės, nekilnojamieji objektai ir pan.

„Valstybė turi labai įvairių turtų ir tai apibrėžia Konstitucija (...) Paprastai kalbant, valstybės turtas susideda iš ilgalaikio materialaus, ilgalaikio nematerialaus, finansinio, trumpalaikio turto...” – vardijo Turto valdymo departamento direktorė Aušra Vičkačkienė. Visą turtą įvertinus pinigine išraiška, tai sudarytų apie 50 mlrd. eurų, sakė pašnekovė.

„Reikia nepamiršti, kad, vertinant valstybės turtą, vertinami ir valstybės išipareigojimai. Šiandien jie sudaro apie 18 mlrd. eurų. Jeigu mes palygintume, ar čia daug, ar mažai – tai visgi turto vertė viršija išipareigojimų sumą”, – pabrėžė A. Vičkačkienė.

„Taip pat Lietuvos bankas valdo ne tik užsienio atsargas, bet ir vietines investicijas. Trečiojo ketvirčio pradžioje ta suma viršijo 3,5 mlrd. eurų”, – apie kitus valstybės turtus pasakojo Lietuvos banko bankininkystės tarnybos vadovas Mindaugas Vaičiulis.

Taip pat Lietuva turi apie 5 tonas 800 kg aukso.

LRT.lt

Euro ir kitų valiutų santykiai (2015 metų spalio 28 d.)

- 1 USD (JAV doleris) – 0,91 €
- 1 AUD (Australijos doleris) – 0,65€
- 1 CAD (Kanados doleris) – 0,69 €
- 1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 1,41 €
- 1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 0,61 €

JAV lietuvių pasiruošimas ir dalyvavimas Vytauto Didžiojo šventėse Amerikoje ir Lietuvoje 1930 metais (2)

Paradas Baltimorėje (Maryland) Vytauto Didžiojo 500 metų sukakčiai paminėti. Iškilmių eisenos komiteto automobilis. Prie vairo sėdi S. Leonavičius.

PROF. JUOZAS SKIRIUS

Tęsinys. Pradžia – Lapkričio 3 d. laidoje.

Bostono lietuviai 1930 m. rugsėjo 17 d. dalyvavo didžiuliame 35 tūkstančių žmonių parade, skirtame Bostono miesto 300 metų sukakties paminėjime. Vietiniai lietuviai nepraleido progos miesto visuomenei pristatyti Lietuvą, krikšto priėmimą, vaidilutes ir Krivį-Krivaitį, Vytautą Didįjį ir Lietuvos valstybės 1430 metų sienomis didelis pieštas žemėlapis. Lietuvių paradiui vadovavo V. Kališis. Spalio 12 d. Bostono katedroje, kunigo Pr. Virmauskio iniciatyva, buvo surengtos Vytauto Didžiojo jubiliejinės pamaldos, kuriose dalyvavo apie 5 000 lietuvių. Pamokslus pasakė kardinolas O’Connell ir kunigas Pr. Juškaitis. Pamaldų metu giedojo jungtinis Bostono, Brocktono, Kembridžo, Norwoodo, Providence ir Worchesterio lietuvių choras diriguojamas kompozitoriaus J. Žilevičiaus. Tos pačios dienos vakare Symphony Hall salėje įvyko lietuvių koncertas, kuriame pagrindinę programos dalį atliko tas pats jungtinis choras. Buvo išpildyta J. Žilevičiaus Vytauto Didžiojo kantata. Koncerto metu kalbėjo J. Conroy, Ely, kunigas J. Švagždys, advokatas A. Mileris. Paradas, pamaldos ir koncertas išgarsino lietuvių vardą Bostono spaudoje. Nuopelnai teko katalikiškos ir tautinės pakraipos lietuvių veikėjams, nes socialistų savaitraštis *Keleivis* ir jo grupės žmonės ragino lietuvių visuomenę tose iškilmėse nedalyvauti²⁰. Vytauto Didžiojo pagerbimas

Bostone baigėsi lapkričio 27 d. Šv. Petro bažnyčioje. Iškilmingas pamaldas atlaikė klebonas Pr. Virmauskis ir pasakė pritaikytą pamokslą iš Lietuvos istorijos. Meninė dalis buvo perkelta į Municipal Building svetainę, kur paskaitą apie Vytautą perskaitė konsulas P. Daužvardis, o muzikinę dalį atliko kompozitorius A. Vanagaitis ir J. Olšauskas. Renginių metu surinktų pinigų likutis – 115 dolerių – buvo paskirtas Vilniaus našlaičiams šelpti. Baigiant Vytauto metus, kunigo Pr. Virmauskio rūpesčiu, bažnyčios svetainėje buvo surengta lietuvių darbų paroda: mezziniai, audiniai, medžio dirbiniai, paveikslai²¹.

Panašūs renginiai, propaguojant lietuvius ir Lietuvą amerikiečių tarpe vyko visose lietuvių kolonijose. Vytauto metai davė galimybę bendrai pasidaruoti skirtingų pažiūrų JAV lietuviams, jų veikėjams ir organizacijoms, nežiūrint, kad išeivijos kairysis sparnas renginius bandė ignoruoti. Puikus pavyzdys – tuo metu susiklostę gana priešingi požiūriai įtakingoje išeivių organizacijoje *Susivienijime lietuvių Amerikoje*. Šios organizacijos jubiliejiname leidinyje rašoma: „Deja, ne visi Susivienijimo nariai suprato vienodai didingą Lietuvos istoriją, didžiuosius istorinius vardus, taigi ir didžiąją 1930 metų sukaktį. Tad nuo pat tų metų pradžios atsirado pasišventėlių sėti organizacijoje nepykantą, kelt nesantaiką, skirstyt viešai fraterinės organizacijos narius į „ponus“ ir „darbinikus“, na, ir vieną pjudyti prieš kitą“²². Nepaisant tokios padėties, SLA organizacijos didesnė dalis narių,

Lietuvių amerikiečių Vytauto Didžiojo ekskursija Klaipėdoje 1930 m. birželio mėn. 5 d. Ekskursijos vadovas – kun. Cibelis (nuskendo Palangoje).

Vasarinė
“VIENYBĖS” EKSKURSIJA
Į VYTAUTO JUBILĖJŲ

1930, Liepos (July) 6 dieną
Cunard Ekspresiniu Didlaiviu
AQUITANIA
IŠ NEW YORKO Į LIETUVOS PORTĄ
KLAIPĖDĄ
(per Southamptoną)

CUNARD LINE
25 Broadway, New York, N. Y.

LITHUANIAN

Reklaminis lankstinukas „Vasarinė Vienybės ekskursija į Vytauto jubiliejų 1930 m. liepos 6 d. su ‘Cunard’ firmos laivu *Aquitania* į Klaipėdą”.

nusiteikusių patriotiškai, aktyviai įsijungę į šventinius renginius savo kolonijose, per draugijas, klubus ar asmeniškai. Buvo atlikta net svarių darbų. Žinoma, jog SLA 358 kuopa Worcester, Mass. išleido 1930 metų kalendorių 5 000 egz. tiražu, kuriame Juozas Pronskus atskiru solidžiu straipsniu apibrėžė Vytauto Didžiojo gyvenimą ir ano meto lietuvių žemaičių padėtį²³.

Idomu pastebėti, kad būtent Vytauto Didžiojo metais įkuriamas *Amerikos lietuvių ekonominis centras* New Yorke išsikėlė uždavinį telkti visus lietuvių verslininkus ir šiaip veikėjus į nepartinę organizaciją – JAV lietuvių Prekybos rūmus (išeivijoje buvo įvardinami kaip „Amerikos lietuvių Vaizbos butas“). Rūmai siekė bendro JAV lietuvių ekonominio ir kultūrinio gerbuvio. JAV lietuvių verslininkai *ALEC* buvo raginami Vytauto metais kurti visose, ne tik didelėse, bet ir mažose, lietuvių kolonijose Prekybos rūmus ar jų skyrius²⁴. Stipriausi savo sudėtimi ir veikla Čikagos lietuvių Prekybos rūmai, pažymėdami Vytauto metus, išleido specialų biuletenį anglų kalba. Biuletenyje pateikta J. Hertmanavičiaus parengta trumpa Lietuvos istorija su Vytauto paveikslu, J. J. Elio straipsnis apie lietuvių emigrantų ekonominę padėtį Čikagoje, J. P. Varkalos studija apie biznio galimybes Lietuvoje, Lietuvos konsulo A. Kalvaičio informacija ekonominę padėtį Lietuvoje. Taip pat pirmos JAV lietuvių Ekonominės konferencijos dienotvarkė ir jos uždaviniai bei Čikagos lietuvių Prekybos rūmų valdybos ir direktorių sąrašas²⁵.

Akivaizdžiai buvo siekiama, apeliuojant į tautinius jausmus, išeivijos vienybės per įvairias jos organizacijas, veiklos formas, keliant bendrijos idėją, lietuviškumo prioritetą. Suprantama, buvo siekiama ir išeivijos vienybės su Lietuva, su ten gyvenančiais tautiečiais. Tai buvo reikalinga ne tik stiprinant tautą, bet ir jos ekonominę ir ypač kultūrinę pamatą, Lietuvos valstybę.

Vytauto jubiliejaus minėjimo metu įvairiuose renginiuose neišvengiamai buvo renkamos aukos, net buvo gaunamos pajamos už bilietus, suvenyrus ir pan. Šiuo klausimu pasiuntinys B. K. Balutis iš-

Detroito (Michigan) katalikiškųjų bei tautiškųjų draugijų atstovų valdyba, surengusi Vytauto Didžiojo 500 metų sukakties minėjimą 1930 m. spalio 26 d.

DLK Vytauto Didžiojo sukaktuviniais metais JAV lietuviai gausiai apsilankydavo tėvynėje. 1930 m. gegužės 26 d. „Baltic American Lines“ laivu „SS Lithuania“ ekskursijos reklaminius lankstinukus.

jo aprūpinti turistus minėtais leidiniais. Analogiškas prašymas buvo adresuotas Pramonės ir Prekybos rūmų pirmininkui Jonui Dobkevičiui. Tačiau prašomų knygų jis negalėjo pateikti, o vietoje jų pažadėjo duoti rūmų leidžiamo biuletenio 200 egzempliorių³⁰.

1930 m. liepos 4 d. Lietuvos vyriausybė surengė iš JAV atvykusiems tautiečiams dides vaišes ir ekskursiją Nemunu. Vakare prie Karo muziejaus vyko teatralizuota ceremonija. Čikagos lietuvių ekonominio centro atstovas J. P. Varkala pasakė kalbą ir ant žuvusių už Lietuvos nepriklausomybę kareivių kapo padėjo gėlių vainiką. Iš Karo muziejaus sodelio visi svečiai buvo pakviesti vakarienei į Lietuvos klubo salę. Vaišėse dalyvavo apie 200 žmonių. Tarp jų buvo teisingumo ministras A. Žilinskas, švietimo ministras K. Šakenis, valstybės kontrolierius Matulaitis, Prekybos ir pramonės rūmų pirmininkas J. Dobkevičius, Kauno burmistras J. Vileišis ir kt. JAV lietuvių vardu kalbėjo A. B. Strimaitis³¹. Iškilmės ir susitikimai tęsėsi ne vieną savaitę. Rugsėjo 7 d. Karo muziejuje buvo iškilmingai sutiktas iš kelionės po Lietuvą sugrįžęs L. D. K. Vytauto bronzinis paveikslas. Dalyvavo nemažai JAV lietuvių, kurie kitai dienai buvo pakviesti į Šaulių Aro klubą, į kariuomenės paradą. Dalyvavo ir prezidentas A. Smetona, kuris pasveikino karius ir pasakė renginiui pritaikytą kalbą³². Kiek galima spręsti iš spaudoje fiksuotų kelionės į Lietuvą išpūdžių, tai JAV lietuviai liko patenkinti priėmimu, renginiais ir jiems parodytu dėmesiu. Taigi, nuo 1927 metų Lietuvos valstybės rodomas dėmesys užsienio lietuvių turistams davė rezultatus – JAV lietuvių spaudoje pradėjo atsirasti vis daugiau straipsnių palankių Lietuvai.

Neatsitiktinai Lietuvos pasiuntinys Washingtone B. K. Balutis po dviejų savo tarnybos metų, t. y. 1930 metais, vertindamas išeivijos tarpusavio santykius ir santykius su Lietuva, primindamas, kad jie buvo „labai suirę“, pažymėjo, jog jie „pamažu pradeda taisyti; buvęs įtūžimas atslūgsta ir netrukus gal vėl prieisim prie normalių santykių“³³.

Pabaiga

Juozas Skirius – Lietuvos edukologijos universiteto profesorius

Išnašos:

- 20. Kučas A. Šv. Petro lietuvių parapija South Bostone. Boston, Mass., 1956, p. 116. T
- 21. Ten pat, p. 117.
- 22. Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 90-ties metų istorija 1886-1976. New York, 1976, p. 269.
- 23. Ten pat.
- 24. 1930 09 16 ALEC pirmininko dr. F. Puskunigio kreipimasis į Amerikos lietuvių Prekybos rūmus. LTSC/PLA, JAV lietuvių bendruomenės fondas, dėžė nr. 28, b. A.S.Trečioko dokumentai, lapai nenumeruoti.
- 25. Amerikos lietuvių Prekybos butų veikla. ALEC ketvirtas žiniaraštis/Išleistas ALEC. Chicago, 1959, p. 24.
- 26. 1930 08 01 B. K. Balučio laiško nr. 869 „Vytauto sukaktuvių apvaikščiojimai – aukos ir amerikiečiai“ Vytauto Didžiojo komiteto pirmininkui, ministrui K. Šakeniui Kaune nuorašas. LCVA, f. 656, ap. 1, b. 113, l. 127.
- 27. Pakvietimas į Lietuvą. Draugas, 1930, balandžio 30, nr. 102, p. 2.
- 28. Karpavičius K. S. Kas daroma Lietuvoj amerikiečių priėmimui. Dirva, 1930, balandžio 25, nr. 17, p. 2.
- 29. 1930 06 10 Amerikiečių sekcijos pirmininko Augustausko rašto Nr. 31 Finansų ministerijai nuorašas. Ten pat, l. 90.
- 30. LCVA, f.987, ap. 1, b. 614, l. 73, 75.
- 31. Amerikos lietuvių Prekybos butų veikla. ALEC ketvirtas žiniaraštis/Išleistas ALEC. Chicago, 1959, p. 28-29.
- 32. Kasparaitis M. Į Lietuvą ir atgal. Dirva, 1930, lapkričio 14, nr. 46, p. 2.
- 33. 1930 08 01 B. K. Balučio laiško nr. 869 „Vytauto sukaktuvių apvaikščiojimai – aukos ir amerikiečiai“ Vytauto Didžiojo komiteto pirmininkui, ministrui K. Šakeniui Kaune nuorašas. LCVA, f. 656, ap. 1, b. 113, l. 128.

sakė rimtų priekaištų Vytauto Didžiojo jubiliejaus minėjimo komitetui, kuris neturėjo aiškaus ir bendro nusistatymo surinktų aukų panaudojimui. Kadangi Lietuvoje buvo keletas projektų (pavyzdžiui pinigų skirti Prisikėlimo bažnyčiai, Vytauto muziejui, paminklams ir pan.), tai ir JAV lietuvių tarpe minėti projektai turėjo savo šalininkus ir priešininkus. Skirtingi projektai kai kur sukėlė tarp JAV lietuvių, anot B. K. Balučio, „nesusipratimų, sustiprino jau įsisenėjusią demoralizaciją“ kai reikėjo nuspręsti kam skirti surinktus pinigus²⁶. Pasiuntinys baiminosi, kad tokia padėtis gali pristabdyti skirtingų srovių susiartinimą ir dėl to kaltę, jo nuomone, teks prisiimti Lietuvos institucijoms su savo neapgalvota veikla.

JAV lietuviai šventiniuose renginiuose Lietuvoje

Kaip jau buvo minėta, Lietuvos valdžia kvietė išeivius atvykti į Tėvynę ir dalyvauti ten rengiamose iškilmėse. 1930 m. balandžio 30 d. dienraštis Draugas paskelbė Vytauto Didžiojo komiteto Kaune oficialų pakvietimą pasirašytą švietimo ministro K. Šakenio ir Šaulių sąjungos pirmininko A. Žmuidzinavičiaus²⁷. Spaudoje skaitytojai buvo supažindinti ką daro Lietuvos valdžia, siekdama kuo geriausiai sutikti užsienio lietuvius. Pažymėjo, kad Kaune yra sudaryta speciali Amerikiečių sutikimo sekcija (pulkininkas Augustauskas, majoras Ardickas, J. V. Liutas, mokytojas Purvis ir kt.), kuri ne tik atsakinga už išeivių sutikimą, bet ir turi pasirūpinti palengvinimais (vizų mokesčio, pasų ir leidimų išdavimas) bei teikti visą prašomą informaciją nemokamai. Nurodė pagrindinius renginius: Žemės ūkio ir Pramonės paroda, Dainų šventė, Sporto šventė ir svarbiausios iškilmės – rugsėjo 8 d. jubiliejinė šventė su eisenomis, paradais ir vaidinimais²⁸. Amerikiečių sekcija, kuri 1930 m. gegužės 26 d. posėdyje nutarė atvykusius iš JAV svečius plačiau supažindinti Lietuvos ūkio reikalais, t. y. su pramone, prekyba, eksportu ir galimybėmis investuoti. Taip pat buvo nutarta prašyti Finansų ministerijos, kad ji sekcijai skirtų 400 egzempliorių neseniai išleistos knygos Lietuvos pramonė ir jos gamyba bei 200 egzempliorių knygos Lietuvos eksportas ir eksporteriai. Knygas numatė dovanoti tiems svečiams, kurie rodys ekonominių ryšių su gimtuoju kraštu didesnę suinteresuotumą²⁹. Ministerija pasižadė-

SVEIKATA

Mažinkime nuskausminančių vaistų vartojimą

GYD. ONA RADZEVIČIENĖ

Kaip jau rašėme ankstesniame numeryje („Draugas“, 2015 m. spalio 29 d.), visiems pravartu turėti namų vaistinėlę su pirmajai pagalbai reikalingais vaistais ir priemonėmis. Vaistai dažnai užtikrina saugumo jausmą, tačiau negalima jų vartoti per daug, nes galime sau ir pakenkti. Ypač tai pasakytina apie nuskausminančius vaistus, kurių vartojimas plinta kaip epidemija. Net 29 milijonai Amerikos gyventojų pastoviai vartoja nuskausminančius, dažniausiai nesteroidinius priešuždegiminius vaistus (angl. Non-Specific Anti – Inflammatory Drugs, NSAIDs), tokius kaip *Ibuprofen* ir *Naproxen* (be-receptinius ar prirašomus gydytojo).

Nauji vyriausybės perspėjimai dėl nuskausminančių vaistų vartojimo

Jau ir anksčiau buvo rašoma bei kalbama apie tai, kad dažnai ir ilgai vartojant NSAIDs grupės nuskausminančius vaistus, gali atsirasti virškinimo trakto sudirginimai, opos, kraujavimai, taip pat inkstų, kepenų veiklos sutrikimai. Pastaruoju metu buvo nustatyta, kad NSAIDs padidina širdies veiklos sutrikimus, riziką susirgti širdies infarktu, insultu, todėl vyriausybė ir FDA (Food and Drug Administration) perspėja žmones dėl šių vaistų vartojimo pavojaus. Ypač didelę riziką minėti vaistai gali sukelti asmenims, turintiems širdies problemų, nors gali būti pakenkiami ir visai sveikiems asmenims. Tyrimai įrodė, kad vartojant NSAIDs širdžiai pakenkti galima per kelerus savaites ir rizika didėja priklausomai nuo priimamo vaisto dozės bei nuo to, kaip ilgai vaistas vartojamas. Nauji perspėjimai neliečia *aspirino* ir *acetaminofeno*.

Išgirdę šiuos perspėjimus, žmonės sunerimo – kaip jiems elgtis? Pastaruoju metu nuskausminantys vaistai plačiai vartojami atsiradus net mažiausiam negalavimui, įvairaus stiprumo skausmui, o taip pat esant stipriems galvos bei sąnarių skausmams.

Ar visiškai atsisakyti NSAIDs skausmui mažinti?

Specialistai pataria: jei asmenys vartoja NSAIDs mažinti skausmui, kurį sukelia deformuojantys sąnarių uždegimai, ir taip ne tik sumažinamas skausmas, bet ir pagerinama gyvenimo kokybė, siūloma nenustoti jų vartoti, kol nepasitariama su gydytoju. Tai yra būsenos, kai gydytojas ir ligonis turi nuspręsti, ar rizika viršija naudą. Tačiau tokiems asmenims patariama nevertoti NSAIDs esant nestipriems galvos skausmams ar karščiavimui. Šių skausmų mažinimui siūloma vartoti *Tylenol (acetaminophen)*, *aspirin*. Jei vartojate NSAIDs pasirinkti kuo mažesnes dozes, ir vartoti kaip galima trumpiau.

Kam gresia didžiausia rizika?

Didžiausia rizika yra asmenims, turintiems aukštą kraujo spaudimą, ar sergantiems širdies ligomis, taip pat po persirgto širdies infarkto ir po širdies

kraujagyslių šuntavimo operacijų. Rizikos grupei priklauso asmenys, pastoviai vartojantys NSAIDs dideliais kiekiais.

Kaip stipriai padidėja širdies susirgimų galimybė?

Vartojant bereceptinius NSAIDs, širdies susirgimų galimybė padidėja 10 proc., bet vartojant didesnes dozes, priskirtas gydytojų, tokias, kaip 2,400 milligrams *Motrim (ibuprofen)*, 1,000 mg *Aleve (naproxen)*, 150 mg *Voltaren (diclofenac)*, 200–400 mg *Celebrex (celecoxib)*, širdies susirgimų galimybė padidėja net 30–50 proc. Tačiau reikia nepamiršti, kad asmenims turintiems širdies problemų net ir 10 proc. yra gan didelis skaičius.

Kurie NSAID vaistai yra mažiau pavojingi?

FDA ekspertai teigia, kad nėra tikrų įrodymų, kuris iš NSAIDs yra mažiau rizikingas, tačiau kai kurie kardiologai teigia, kad *Naproxen* mažiausiai didina tikimybę susirgti širdies ligomis ar insultu. Tačiau vartojant *Naproxen* stebima daugiausiai kraujavimų iš žarnyno. Todėl prieš vartojant NSAIDs reikia apmąstyti, kurios organizmo sistemos yra silpnesnės ir stengtis jas apsaugoti.

Atsiminkite, kad nuskausminantys vaistai padeda tik laikinai, jie neišsprendžia visų sveikatos problemų. Labiausiai padėti sau galite jūs patys keisdami gyvenimo būdą, mitybos įpročius, turėdami teigiamą požiūrį į gyvenimą ir jus supančią aplinką. Skausmą galima sumažinti fiziniais pratimais, įtampos mažinimu, joga, o taip pat natūraliomis priemonėmis.

Skausmo malšinimas natūraliomis priemonėmis

Skausmui malšinti siūlomos šios natūralios priemonės:

Kapsicinas (Capsaicin) – alkoholdas, išskirtas iš aitriųjų Čilės pipirų. Kapsicinas slopina skausmą, mažina uždegimą. Naudojamas lokaliai, tepalų ir pleistų pavidalu. Kapsicino teigiamą poveikį galima pajusti tik po kelių dienų. Kapsicinas tinka esant osteoartritams bei reumatoidiniams artiritams (sąnarių uždegimams). Kai kurie žmonės vartodami aštrius pipirus

maistui jaučia sąnarių skausmo ir sustingimo sumažėjimą.

Imbieras (ginger). Imbiero ekstraktas turi fito cheminių medžiagų, kurios mažina uždegimą, o tuo pačiu sąnarių ir raumenų skausmą. Dar nėra pilnai ištirtas pašalinis imbiero poveikis, tačiau vartojant nedideliais kiekiais šalutinių poveikių nepastebėta.

Vaistinės skaistenis (feverfew – tancetum parthenium) yra prieskoninis augalas, priklausantis ramunių šeimai, augantis Europoje, Šiaurės Amerikoje, Kanadoje. Vartojamas jau daug amžių esant migrenai, lėtiniam galvos skausmams, sąnarių bei raumenų skausmams. Britų medicininiam žurnale paskelbtos studijos apie sėkmingą skausmo malšinimą migrenos atveju. Jis malšina skausmą stipriau nei NSAIDs. Vartojant skaisteni kartais atsiranda burnos gleivinės opos ar sudirginamas liežuvis bei lūpos.

Dažinė ciberžolė (turmeric). Šis prieskonis vartojamas mažinti sąnarių

skausmui bei esant rėmeniui. Ciberžolės sudėtyje yra cheminė medžiaga kurkuminas, kuri mažina uždegiminius procesus. Ciberžolė yra saugi vartoti, nors kartais vartojant ilgai ir dideliais kiekiais gali sutrikti virškinimas. Asmenys, turintys tulžies pūslės problemų, turėtų vengti vartoti ciberžolę.

Gulsčiasis inkaruotis (Devil’s claw) – tai Pietų Afrikoje auganti žolė, kurios sugebėjimas mažinti sąnarių ir juosmens srities skausmus jau yra mokslškai pagrįstas. Pašaliniai poveikiai pasitaiko labai retai, jei vartojama trumpai ir terapinėmis (gydomosiomis) dozėmis. Nepatariama vartoti nėščioms moterims, o taip pat asmenims, sergantiems tulžies pūslės akmenlige ir turintiems skrandžio ar žarnyno opas.

Skausmui malšinti natūralių priemonių yra daug ir įvairių. Amerikos skausmo fondas (angl. The American Pain Foundation) siūlo vartoti ir šiuos preparatus:

➤ **Ženšenis (ginseng)** malšina fibromyalgia (išplitusius raumenų, sausgyslių skausmus);

➤ **Svaigusis pipiras (kava – kava)** padeda esant galvos ir neuropatiniams skausmams;

➤ **Jonažolė (St. John’s wort)** malšina sėdimo nervo uždegimo (sciatica), sąnarių uždegimo bei neuropatinius skausmus;

➤ **Valerijono šaknys (Valerian root)** pagelbsti esant spazmams bei ištikus mėšlungiui.

Mažinkite NSAIDs vartojimą, geriau pasirinkite natūralias skausmo malšinimo priemones. Jų galite įsigyti sveiko maisto parduotuvėse.

Paruošta remiantis: AARP Bulletin, www.everdayhealth.com, www.informed.lt

Siūlome automobilių gaimeimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą **1-708-599-9680**

ATLANTIC ExpressCorp.

ŠIUO METU JAU SURINKINĖJAME SIUNTAS KALĖDOMS!

SIUNTINIAI Į VISAS EUROPOS SĄJUNGOS ŠALIS

+ UKRAINA, BALTARUSIJA, MOLDOVA, RUSIJA.

PAGRĖITINTI ORO IR LAIVO SIUNTIMO TERMINAI

KIEKVIENA DEŽĖ NEMOKAMAI APDRAUSTA \$100

SEKITE SAVO SIUNTAS: www.AtlanticExpressCorp.com/tracking

Siuntinių Priėmimo Vietos

SAUGUMO IR GREIČIO GARANTIJA

Asmeninių siuntų tel.: **708-907-3000**

Siuntinių paėmimas iš namų.: **630-774-2136**

Centrinio ofiso adresas.: **8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455**

Rūta 6531 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882
Lithuanian Plaza 9211 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-5866
Kunigaikščių Užlaga 6312 S. Harlem Ave., Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622
Always With Flowers 1138 S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339
Eurus Deli 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-459-4290
Wonders of Nature 714 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-793-1000
Excel Insurance 5150 W. Belmont Ave. #4, Chicago, IL 60641 Tel: 773-777-4700

Blomd 360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060 Tel: 847-566-6676
Granitex 704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126 Tel: 630-888-1838
Biomed 2 4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706 Tel: 773-656-2430
Galos Caves 6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634 Tel: 773-283-7701
Real Exteriors 3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176 Tel: 847-671-1155
Atlantic Express Chicago 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919
Harvest Fresh (Vit. Booth) 1101 E. Rand Rd. Arlington Heights, IL 60004 Tel: 224-623-0131

PO DIEVO SPARNU

Šv. Martynas Poresas

RENATA ŽIŪKAITĖ

Lapkričio pradžioje švenčiame ypatingo šventojo iškilmę, kurio vardu pavadinta daugybė Amerikos bažnyčių, ligoninių, mokyklų bei socialinių centrų. Tai šv. Martynas Poresas (Martin de Porres), gimęs Peru XVI a. pabaigoje. Tai pirmas popiežiaus Jono XXIII kanonizuotas juodaodis (1962 m.). Jis yra laikomas spalvotos rasės žmonių, ligonių, barzdaskučių globėju.

Šv. Martynas buvo nesantuokinis ispanų konkistadoro ir išlaisvintos juodaodės vergės sūnus. Tėvas jo atsisakė dėl ryškių afrikietiškų bruožų, todėl mamai teko sunki našta vienai auginti du vaikus. Vėliau, matydamas ypatingą berniuko pamaldumą, tėvas jį pripažino ir siekė, kad sūnus įgytų specialybę. Martynas tapo barzdaskučio-chirurgo mokiniu (tuo metu barzdaskutys turėjo įgyti nemažai medicininių žinių kaip tvarkyti žaizdas ir tt.), bet jo širdyje visą laiką degė troškimas tapti vienuoliu. Pagal to meto Peru įstatymus afrikiečiai ir indėnai negalėjo tapti vienuoliais, jie nebuvo laikomi pilnateisiais viumenės nariais ir manoma, kad jų tikėjimas dar nepribrendęs vienuoliniam pašaukimui.

Sulaukęs 15 metų šv. Martynas atvyko į Limos domininkonų vienuolyną ir čia buvo priimtas kaip broliukas pagalbininkas. Jam buvo skirti patys paprasčiausi darbai virtuvėje, skalbykloje, sode, jis nepamiršo ir barzdaskučio amato. Kai atvykęs jo giminaitis pamatė, kad Martynas šluoja vienuolyno takus, labai pasipiktino. Kaip bebūtų, jaunuolis buvo Panamos gubernatoriaus sūnus ir jo tėvas tikėjosi jį matyti mediku. Į šiuos kaltinimus Martynas atsakė su humoru: „Nesijaudinkite. Aš esu tik kilnus vergas, mulatiškas šuo.”

Būdamas mulatas Martynas turėjo iškęsti nemažai pašaipų ir patyčių iš savo vienuolyno brolių. Jie iškrėsdavo Martynui nemalonių staigmenų virtuvėje, paslėpdavo jo įrankius. Vienas iš brolių ypatingai jo nemėgo ir nuolat vadindavo mulatišku šunimi. Martynas visa tai iškęsdavo nuolankiai, mokėdavo tai priimti su humoru, be pykčio.

Dievas apdovanojo šį broliuką nepaprastomis dovanomis: maldos metu jo celėje atsirasdavo šviesa, jis turėjo žinojimo dovaną, galėjo pramatyti ateitį, taip pat turėjo ypatingą gydymo dovaną – per jo užtarimo maldą sergantys atgaudavo sveikatą.

Šio šventojo biografai mini daug stebuklų, kurie įvyko dėka šio paprasto vienuolio užtarimo. Kartą kunigas vienuolis Pedro Montes de Oka kentė didelius skausmus kojoje ir gydytojai nusprendė ją amputuoti. Šis kunigas nemėgo Martyno ir nuolat vadindavo jį negražiais žodžiais. Kai šventasis jį aplankė ligos patale ir atnešė jo mėgstamų kaparėlių salotų, kunigas atsiprašė už savo negerą elgesį. Martynas tuomet uždėjo ranką ant jo kojos ir ją išgydė.

Šventasis nuolat vesdavo į vienuolyną sergančius, gatvėje rastus dvokiančius žaizdotus paliegėlius, sergančius nepagydomomis ligomis – baltuosius, indėnus ir juodaodžius. Kai vienuolyno vyresnysis subarė Martyną už per didelį uolumą (jis sergantiejiems užleisdavo net savo lovą), jaunas vyras atsakė: „Aš lengvai su muilu išplausiu savo lovos užtiesalą, bet jokios ašaros nenuplaus purvo, kuris padengtų mano sielą dėl grubumo su mano artimu.” Kai Limoje pradėjo siausti maro epidemija, brolis Martynas be atokvėpio slaugė visus mirstančiuosius, daugelį jo malda ir meilė ištraukė iš mirties nagų. Apie ypatingas brolio Martyno dovanas sužinojo ir Limos arkivyskupas, kuris atvyko prašyti jo užtarimo ligoje.

Martynas nuo mažens, kaip ir šv. Pranciškus, jautė ypatingą meilę gyvūnams – šunys, katės, kalakutai, net pelės patirdavo jo globą. Nuo vaikystės jis turėjo atgamtinį ryšį su gamtos pasauliu. Šventojo biografai mini ypatingą istoriją su pelėmis, kurios išiveisė vienuolyno spintoje ir kėsinosi sugadinti brangius lininius drabužius. Broliai vienuoliai ruošėsi peles išnaikinti nuodais. Martynas maldavo jų to nedaryti. Jis pasigavo vieną pelę ir pasakė: „Mažieji broliai, kodėl jūs darote tiek žalos daiktams, kurie skirti ligoniams. Aš tavęs neužmušiu, bet tu turi surinkti savo draugus ir juos nuvesti į sodo gilumą. Aš kiekvieną dieną jums atnešiu maisto, jei jūs atlaisvinsite spintą”. Vienuolyno broliai juokėsi išvydę pelių parodą, vedamą Martyno į jų naujus namus sodo gilumoje. Šventasis laikėsi savo žodžio ir kasdien nešdavo pelėms maisto, o šios savo ruožtu nebesikėsino į drabužius spintoje.

Šis ypatingas broliukas mylėjo įvairių rūšių gyvūnus, kažkokiu atgamtinių būdu juos suprasdavo, sužeistuosius priglaukdavo vienuolyne arba siųsdavo į savo sesers namus. Net ir ikonografijoje jis dažniausiai yra vaizduojamas kartu su šunimi, kate arba pele, rečiau su šluota rankose.

1962 m. popiežius Jonas XXIII skelbdamas Martyną Poresą šventuoju, kalbėjo: *Martynas su ypatinga meile lieté Nukryžiuotąjį Kristų. Mąstydamas jo kentėjimus, negalėjo sulaikyti ašarų. Karštai mylėjo Švč. Sakramentą ir troško priimti jį kuo dažniau. Mylėjo visus žmones, juose matydamas Dievo vaikus ir savo brolius, mylėjo juos labiau nei save. Dėl savo nuolankumo kitus laikė teisesniais ir geresniais už save. Jis atleisdavo net didžiausias ne teisības, su rūpesčiu atvesdavo į dorą kelią klystančius. Su uolumu slaugė ligonius, šelpdavo vargšus vaistais, rūbais ar būtiniausiais daiktais. Kaip tik sugebėjo, apgaubdavo begaliniu rūpesčiu valstiečius, juodaodžius ir metisus, kurie dirbdavo pačius juodžiausius darbus. Todėl jis buvo pavadintas: „Martynu iš meilės”.*

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
25 E Washington, Ste 1121,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų
skausmų gydymas

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

Skaitykite
„Draugą“
greičiau!
www.draugas.org

ĮVAIRŪS

■ Vyras ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu arba gali išleisti atostogų, arba pakeisti. Tel. 630-670-0813.

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su grįžimu namo, gali prižiūrėti ir vaikus, galimi pakeitimai. Siūlyti įvairius variantus. Tel. 773-615-5235

■ Moteris, turinti medicininį išsilavinimą, pasišventusi ligonių ir senų žmonių priežiūrai, ieško darbo. Gali dirbti Čikagoje ir jos priemiesčiuose. Tel. 773-330-0092.

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su grįžimu namo. Gali pakeisti savaitgaliais. Kartu gali dirbti ir vyras. Tel. 708-691-6996

■ Moteris ieško darbo. Gali prižiūrėti ligonius ar vyresnio amžiaus žmones. Galite siūlyti ir kitus darbus. Legalūs dokumentai. Vairuoja automobilį. Tel. 773-254-8850.

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Didelė darbo patirtis, minimali anglų kalba, nevairuoja. Gali pakeisti savaitgaliais. Tel. 773-940-5264.

■ Moteris ieško darbo su grįžimu. Gali pakeisti ar dirbti ne pilną darbo dieną. Tel. 708-268-1802.

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu New York mieste. Tel. 347-831-2386.

„Concise Encyclopaedia of Lithuanian Minor“

Šios knygos tikslas yra išsaugoti istoriją ir kultūrinį paveldą krašto, iš kurio kilo Mažvydas, Donelaitis ir Vydūnas, kur buvo išspausdinta pirma lietuviška knyga ir pirma lietuviška gramatika, krašto, kuriame knygos buvo spausdinamos spaudos draudimo laikų ir knygnešių slapta gabenamos į Didžiąją Lietuvą. Norint pasiekti didesnį skaitytojų skaičių, knyga išleista anglų kalba.

Knygą išleido: Mažosios Lietuvos Fondas (MLF – JAV ir Kanada) ir Mokslo ir enciklopedijų leidybos centras (Vilnius), 2014. 656 puslapių, iliustracijos, žemėlapiai, ISBN 978-5-420-01746-3 Knygos išleidimą finansavo **MLF rėmėjai ir Lietuvių Fondas.**

Knygą galite įsigyti „Draugo“ knygynėlyje.

Kaina – 50 dol.

Illinois valstijos pridėtinės vertės mokestis – 9,25 proc.,
persiuntimas paštu – 5 dol.

4545 West 63rd Street, Chicago, Illinois 60629;
tel. 773-585-9500; el. paštas: administracija@draugas.org

Mokslo premijos – penkiems užsienio lietuviams

Linas A. Bieliauskas

Remigijus Gaška

Vincas Bartusevičius

Už tarptautinio lygio mokslo pasiekimus ir bendradarbiavimą su Lietuva Švietimo ir mokslo ministerija šiemet apdovano penkis užsienio lietuvius. Premijomis siekiama paskatinti užsienyje dirbančius lietuvių mokslininkus būti Lietuvos mokslo ambasadoriais ir su iškiliais lietuvių kilmės mokslininkais supažindinti Lietuvos visuomenę.

2015 m. užsienio lietuviams skiriamas mokslo premijas gaus Vokietijoje gyvenantis istorikas Vincas Bartusevičius, psichologas Linas A. Bieliauskas iš JAV bei trys fizikai – Ispanijoje dirbantis Kęstutis Staliūnas, Darius Čeburnis iš Airijos ir JAV gyvenantis Remigijus Gaška. Keturi iš penkių premijos laureatų gimė ir savo mokslinį kelią pradėjo Lietuvoje.

„Visuomet smagu sveikinti užsienyje dirbančius savo srityse pasijūmus lietuvius mokslininkus, aktyviai palaikančius ryšius su gimtine. Juos galima vadinti dvigubais ambasadoriais – jie ne tik reprezentuoja Lietuvą tarptautinei mokslo bendruomenei, bet ir padeda kolegoms įsijungti į tarptautinius mokslo tinklus“, – sako švietimo ir mokslo ministrė Audronė Pitrenienė.

Istorikas **Vincas Bartusevičius** 1981 m. Vokietijoje, Hiutenfelde įsteigė Lietuvių kultūros institutą su lituanistine biblioteka ir lietuvių archyvu. Institute sukaupia medžiaga sudaro pagrindą išeivijos istorijos tyrinėjimams. 1999 m. disertaciją apgynęs Vilniaus universitete, V. Bartusevičius 2012 m. išleistame veikale „Lietuviai DP stovyklose Vokietijoje 1945–1951“ pateikė išsamų vaizdą apie lietuvių pabėgėlių gyvenimą ir veiklą pokario Vokietijoje. Aktyviai dalyvauja Vokietijos Lietuvių Bendruomenės veikloje.

Puslaidininkų fizikos specialistas **Remigijus Gaška** 1988 m. Vilniaus universitete įgijo fizikos-matematikos mokslų kandidato laipsnį, o Wayne State University Michigano valstijoje 1996 m. apgynė elektros inžinerijos disertaciją. Nuo 1999 m. vadovauja savo įkurtai elektroninių technologijų imonei. Aktyviai bendradarbiauja su Lietuvos kolegomis, už puslaidininkų studiją kartu su Lietuvos bendraautorais 2008 m. apdovanotas Lietuvos mokslo premija. Yra pirmosios pasaulyje monografijos apie kietakūnį apšvietimą bendraautoris. Įsteigė vardinę premiją už geriausius VU fizikos bakalauro darbus.

Katalonijos politinės universiteto profesorius **Kęstutis**

Staliūnas 2001 m. įgijo habilituoto daktaro laipsnį taip pat Vilniaus universitete. Aktyviai propaguoja fizikos mokslo naujoves, su Lietuvos kolegomis vysto naujas idėjas, kartu vykdo tarptautinius projektus, konsultuoja jaunuosius Lietuvos mokslininkus, bendradarbiauja su Lietuvos aukštųjų technologijų pramone. Solidus K. Staliūno mokslinių publikacijų багаžas – jame apie 200 tarptautinio lygio mokslo straipsnių.

University of Michigan psichologijos profesorius **Linas A. Bieliauskas** daktaro mokslo laipsnį įgijo Ohio University. Aktyviai bendradarbiauja mokslo asociacijų veikloje, vadovauja Amerikos klinikinės neuropsichologijos akademijai. Daugiau nei 20 metų bendradarbiauja su Baltijos šalių psichologais. Lietuvoje tęsia savo tėvo – taip pat psichologijos profesoriaus, buvusio Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininko Vinco Bieliausko – tradiciją: skaito paskaitas, konsultuoja psichologinio įvertinimo priemonių kūrimo srityje, dalyvauja bendruose tyrimuose.

Fizikos disertaciją 1997 m. apsigynęs Lietuvoje, Fizikos institute, **Darius Čeburnis** nuo 2001 m. dirba Nacionaliniame Airijos universitete Galway. Su Lietuvos bendraautorais 2012 m. apdovanotas Lietuvos mokslo premija. Patenka į 1 procentą labiausiai pasaulyje cituojamų geomokslininkų. Aktyviai dalyvauja pasaulio lietuvių mokslininkų jungiančios asociacijos Futura Scientia, propaguojančioje vakarietišką patirtį siekiant tarptautinio Lietuvos mokslo konkurencingumo Yra vienas iš Airijos Lietuvių Bendruomenės kūrėjų.

Iš viso mokslo premijoms šiemet pateikta 14 kandidatūrų iš 9 šalių. Keturi kandidatus pateikė JAV lietuviai, tris – Vokietijos, po vieną kandidatą pasiūlyta iš Australijos, Šveicarijos, Airijos, Ispanijos, Austrijos, Švedijos ir Čekijos.

Mokslo premijos dydis – 3 800 eurų. Numatoma, kad premijų įteikimo išskilmės įvyks šių metų pabaigoje.

Švietimo ir mokslo ministerijos info

Darius Čeburnis

Kęstutis Staliūnas

MANO VIRTUVĖ

Pyragas su moliūgų įdaru

Ką gi – toks jau metų laikas, kai populiariu viskas iš moliūgų. Nueini į parduotuvę, o ten – moliūginiai vafiliai, moliūginiai ledai, moliūginio skonio jogurtas... Šiandieną – dar vienas moliūginis pyragas, kuriam labiausia tinka naudoti ryškiai oranžinio minkštimo ir švelnaus salstelėjusio skonio muskatinį moliūgą.

Pyragas su moliūgų įdaru

Įdarui reikės:

800 g (beveik 2 sv.) moliūgo
150 ml (5 oz.) klevų sirupo
puodelio grietinės
4 kiaušiniai

Tešlai:

200 g (7 oz) miltų
2 šaukštų cukraus
1/4 arbatinio šaukštelio druskos
150 g (5 oz) šalto sviesto
1/4 arbatinio šaukštelio vanilės ekstrakto
50 (1.7 oz) ml labai šalto vandens

Pirmiausia reikia paruošti moliūgą – nulupti, supjaustyti kubeliais ir sudėti į puodą. Užpilti verdančiu vandeniu, kad vos apsemtų. Virti, kol suminkštės – apie 15 minučių.

Jei tešlą ruošite rankiniu būdu, į dubenį supilkite persijotus miltus, druską, 2 šaukštus cukraus. Po to į miltus sudėkite tarkuotą šaltą sviestą ir maišykite, kol viskas susijungs į bierią tešlą. Įpilkite šalto vandens, vanilės ekstrakto ir suformuokite tešlos

rutulį.

Galima naudoti ir plaktuvą – jis gerai ir greitai paruoš tešlą.

Kepimui naudokite formą su nuimamu šonu. Išklorkite ją kepimo popieriumi, išteptu sviestu. Tešlą iškočiokite ir dėkite į formą, uždengiant ir jos kraštus. Tuomet formą su tešla 20 minučių dėkite į šaldymo kamerą.

Suminkštėjusį moliūgą nusunkti ir sutrinti (galima naudoti plaktuvą) iki kreminės konsistencijos. Tuomet įpilti puodelį grietinės, išmaišyti. Įpilti klevų sirupą ir viską suplakti.

Atskirai išplakti 4 kiaušinius ir po truputį pilti į moliūgo masę vis plakant.

Kepimo formą su tešla išimti iš šaldymo kameros. Orkaitė turi būti įkaitinta iš anksto iki 180 C (350 F). Tešlą uždengti kepimo popieriumi ir ant jo užberti 2 sv. žirnių ar kruopų. Kepti 20 minučių.

Po 20 min. nuimti popierių su kruopom ir užpilti tešlą paruošta moliūgo mase. Kepti dar maždaug 40–45 min., sumažinus orkaitės temperatūrą iki 170 C (325 F).

Atausinti. Pyragas valgomas šaltas. Skanaus!

Jūsų Indrė

Pasidalinkite nuomone
facebook
www.facebook.com/draugolaikrastis

Mirė seniausias Lietuvos radijo mėgėjas trumpabangininkas

Putnamo susiartinimo šventėje 2000 m. iš k.: stovi W1WHM – Vincas Kasauskas; WE1N – Francis Kasetą; AA1SR – Laimutis Vilkaitis; K1WWZ – Ludwig M. Spokas; K1AMG – Anthony Sidla; W1HNF – Edvardas Mazuronis; KD1BJ – Edward G. Shakalis. Sėdi: WA1JZS – Albertas Pfeifferis; KB1TY – Rimantas Pauliukonis.

RIMANTAS PAULIUKONIS

eidamas 95-uosius metus, š. m. spalio 26 d., Connecticuto valstijoje, mirė Laimutis (Hugo) Vilkaitis, LY1AP. Gimė 1921 m. vasario 12 d. Panevėžyje. Vėliau su tėvais persikėlė gyventi į Kauną.

Nuo jaunystės domėjosi technika, buvo aktyvus skautas, jaunalietuvis. Būdamas 15 metų susipažino su trumpabangininku, kuris jau dirbo eterijoje. To radijo mėgėjo darbas uždegė ir jam norą pasidaryti siųstuvą. Pra-

LY1AP 1936 m.

sidėjo eksperimentai, tobulinimai. Koks tuo metu buvo siųstuvo galingumas, Laimutis neprisiminė, bet jo nosies galiukas nuolat buvo nusvilęs, pabalęs. Mat naudojo anglinį mikrofoną. Tokie bandymai nepaėjo nepastebėti. Pašto inspektorius įtarė, kad Višinskio gatvėje Nr. 50 yra nelegalus siųstuvas. Laimutis buvo užtiktas „nusiakaltimo“ vietoje – ant taburetės buvo kažkas suraizgyta, sumontuota. Visa tai policininkams nepadarė įspūdžio, jie įsivaizdavo siųstuvą kaip Vytauto kalne – su didelėmis antenomis. Nepaisant to, Laimutis buvo areštuotas, jam grėsė didelė bausmė. Padėtį išgelbėjo Laimučio tėvas, kuris tuo metu dirbo Lietuvos pašto valdyboje. Po to įvykio radijo mėgėjams Lietuvoje leidimus gauti jau buvo galima nuo 16

metų. O iki tol leidimus siųstuvui galejo gauti tik sulaukę 21 metų.

1937 metais Laimutis gavo šaukinį LY1AP. Matydamas sūnaus didelį susidomėjimą radiju, tėvas už 215 JAV dolerių (tuo metu tai buvo nepaprastai dideli pinigai) nupirko gerą „Hallicrafters“ firmos „Skyrider“ trumpųjų bangų radijo imtuvą. Prasidėjo aktyvus darbas eterijoje, dalyvavimas įvairiose varžybose. 1938 metais Lietuvos radijo mėgėjų varžybose LY1AP užėmė pirmąją vietą. Naudotos įvairaus galingumo lempos. Paskutinė buvo „Telefunken“ firmos, iki 500 W priedamo galingumo. Antenos buvo vielinės, buvo pradėta naudoti dvilaidės linijos, o dažniausiai būdavo dirbama 40 m diapazone. Siųstuvai būdavo tik fiksuoto dažnumo, kvarciniai.

Baigiantis karui ir artėjant antrajai sovietų okupacijai, 1944 metais, Laimutis kartu su tėvais pasitraukė į Vakarus. 1946 metais, plaukiant laivu per Atlantą, prekinį emigrantų laivą užklupo didelė audra. Iki tol Laimutis vis apsilankydavo laivo radiisto kajutėje, stebėdavo jo darbą ir spėjo su juo susidraugauti. Audros metu per laivo garsiakalbį Laimutis išgirdo, kad į radijo kajutę yra skubiai kviečiamas LY1AP. Mat sugedo radijo siųstuvai ir nutrūko radijo ryšys su krantu. Laivas visus girdėjo, bet atsiliepti nebegalėjo. Abiejų radiistų pastangų dėka siųstuvo gėdimą pavyko pašalinti.

Atvykęs į JAV Laimutis baigė metalurgijos ir mikrobangų kursų. Gabus praktikas, nors universiteto diplomo ir neturėjo, mikrobangų srityje dirbo per 40 metų, padarė išradimų. Jau būdamas pensininkas sulaukdavo dažnų firmos prašymų patarti.

Lietuvai atgavus Nepriklausomybę draugų paskatintas Laimutis grįžo prie trumpųjų bangų, ir 1994 metais gavo šaukinį KB1BKM, o po – extra klasės AA1SR. Gyveno Connecticuto valstijoje, pušų apsuptyje, panašioje į Lietuvos klimato juostoje. Jo sūnus Jonas dabar gyvena Kalifornijoje.

Toks buvo mūsų tautietis veteranas. Jis buvo paskutinis, kuris turėjo Nepriklausomoje Lietuvoje išduotą radijo mėgėjo leidimą.

Užuoja sūnui Jonui ir kitiems artimiesiems.

Dosniam ateitininkų veiklos rėmėjui

A † A dr. PETRUI IRONIUI JOKUBKAI

mirus, reiškiamo nuoširdžią užuojautą žmonai PETRONELEI, podukrai JOANN, giminėms ir artimiesiems.

Ateitininkų šalpos fondo taryba

www.draugas.org/mirties.html

Lietuvos ugniagesiai įrodė esantys vieni stipriausių pasaulyje

Ugniagesių varžybose JAV užėmė aukštas vietas, visi penki lietuvių komandos nariai pateko į elitinio ugniagesių klubo gretas.

Drąsūs ir stiprūs Lietuvos ugniagesiai įrodė, kad yra vieni geriausių pasaulyje. Amerikoje vykusiame Pasaulio ugniagesių čempionate vyrai iš Lietuvos užėmė aukštas vietas ir grįžo su medaliais.

Pasaulio gelbėtojų čempionate, spalio 19–24 dienomis vykusiame JAV, Alabamos sostinėje Montgomeryje, dalyvavo penki stipriausi mūsų šalies ugniagesiai. Įvairiose rungtyse varžėsi ir puikiai pasirodė Vilniaus apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybos 6-osios komandos ugniagesys gelbėtojas Laurynas Urbonavičius, Vilniaus APGV skyrininkas Mindaugas Valaitis, Šiaulių APGV pamainos vadas Andrius Ašmontas, Kauno APGV ugniagesys gelbėtojas Modestas Mikolaitis ir Klaipėdos APGV ugniagesys gelbėtojas Jurgis Rumiancevas.

Iš šešių šimtų dalyvių lietuviai ryškiai sužibėjo: Lietuvos komanda, susumavus asmeninius ugniagesių rezultatus, užėmė trečiąją vietą, o porininkų varžybose dalyvavęs vienmečių (27 metų amžiaus) L. Urbonavičiaus ir M. Valaičio duetas liko antras ir iškovojo sidabrinį apdovanojimą.

Estafetės rungtyje lietuviai liko ketvirti iš 64-ių komandų, patekusių į finalines varžybas. Pusfinalyje lietuviai bėgo su pasaulio čempionais ir rekordininkais – šeimininkų Montgomerio komanda. Po dramatiško bėgimo ir ilgų teisėjų diskusijų, nugalėjo vis dėlto buvo paskelbta Montgomerio komanda.

Mažajame finale Lietuvos ugniagesiai parodė puikų laiką, bet buvo diskvalifikuoti dėl padarytos klaidos. Taigi, pasaulio čempionate Lietuvos komanda estafetiniame bėgime užėmė 4 vietą.

Visi penki lietuvių komandos nariai pateko į elitinio ugniagesių klubo gretas, kurias papildė tik geriausi sportininkai. Jie varžybų atkarpą turi įveikti greičiau nei per 1 min. 40 sekundžių. Pasižymėjusiems ugniagesiams įteikiami specialūs ženklai.

Lietuvos komanda rugsėjo pabaigoje Lodzėje dalyvavo Lenkijos stipriausiojo ugniagesio čempionate ir tarp 38 komandų iškovojo pirmąją vietą. Finale Lietuvos ugniagesiai aplenkė daugkartinius Europos čempionato nugalėtojus lenkus. Individualiose rungtyse Europos čempionu tapo L. Urbonavičius.

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Lapkričio 8 d., sekmadienį, 2 val. p. p.** šiaurinėje Čikagos dalyje bus atnašaujamos lietuviškos pamaldos Vėlinių intencija. Pagerbsime savo artimųjų atminimą susikau-pimu ir nuoširdžia malda, uždegime žva-kelę. Kviečiame kuo daugiau dalyvauti. Po Mišių pabendrausime prie kavutės ir savo at-sineštų sumuštinukų bei pyragėlių. Dėkojame visiems už šv. Mišių lankymą ir prisidėjimą jas organizuojant. Lietuviškos pamaldos šiauriečiams vyksta kiekvieną antrą mėne-sio sekmadienį, 2 val. p. p. Santa Maria del

Popolo parapijos koplyčioje, 116 N. Lake St., Mundelein, IL.60060. Kitos šv. Mišios gruodžio 13 d. Maloniai kviečiame gausiai dalyvauti lietuviškose pamaldose. Pasiteirauti tel. 224-717-1463.

■ **Draugo Fondo metinis narių suvažiavi-mas** įvyks lapkričio 14 d. 10 val. r. „Drau-go“ patalpose, 4545 W. 63rd Street, Chi-cago, IL 60629. DF nariai ir svečiai kviečiami gausiai ir aktyviai dalyvauti.

Spalio 22 d. „Draugo“ laidoje rašėme apie Atlantoje, Georgia valstijoje, susibūrusią naują tautinių šokių grupę „Jievaras“. O štai dabar „Draugo“ „Facebook“ puslapyje grupės vadovas Giedrius Stankevičius pasidalijo šia nuotrauka. Linkėjimai Atlantai!

Trys meno dienos Čikagoje

Lapkričio 13 d., penktadienį, 7 val. v. Jaunimo centre (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636) koncertas „**Lietuviškos muzikos karpiniai**“. Tarmių metams skiriamas netradicinis vakaras, kuriame lietuvių folkloro bei Vakarų Europos pro-fesionalioji muzika jungsis su improvizacinio meno tradicijomis.
ATLIKĖJAI – Čiurlionio kvartetas: Jonas Tankevičius (I smuikas), Darius Dikšai-tis (II smuikas), Gediminas Dačinskas (altas), Saulius Lipčius (violončelė) bei Rita Mačiliūnaitė-Dočkuvienė (vokalas) ir Marius Salynas (elektronika).

Lapkričio 14 d., šeštadienį, 5 val. p. p. Čiurlionio galerijoje (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636) Lietuvos fotografų **Arūno Baltėno** ir **Mindaugo Ažuši-lio** fotografijų parodos „**Lietuva. Dialogai apie vertybes**“ atidarymas. Apie Lie-tuvos fotografiją kalbės parodos kuratorė VŠĮ „Kultūros meniu“ direktorė **Eglė Deltuvaitė**. Muzikinę programą „**Liūdnos dainos**“ atliks **Rita Mačiliūnaitė-Doč-kuvienė** (vokalas) ir **Marius Salynas** (gitara).

Lapkričio 15 d., sekmadienį, 1 val. p. p. Švč. Mergelės Marijos Gimimo para-pijos bažnyčioje (6812 South Washtenaw Ave., Chicago, IL 60629) Čiurlionio kvar-teto koncertas „**Po angelo sparnu**“. Programą atliks **Čiurlionio kvartetas:** Jonas Tankevičius (I smuikas), Darius Dikšaitis (II smuikas), Gediminas Dačinskas (altas), Saulius Lipčius (violončelė). Programoje dalyvaus ir Čikagos mažieji ir vyresni at-likėjai.

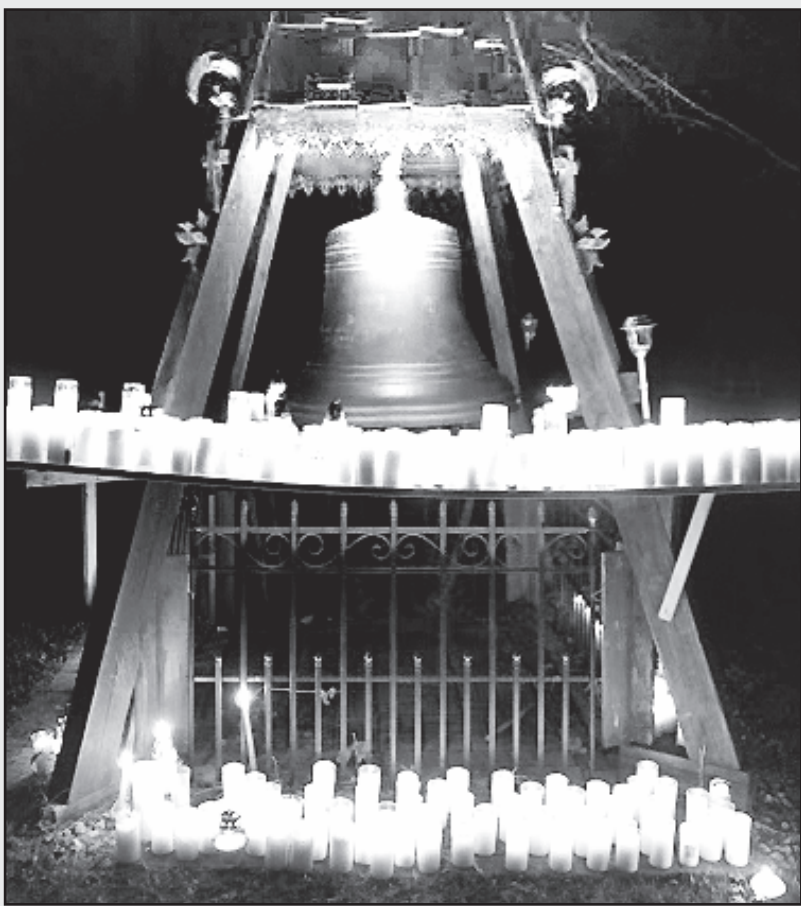
Koncertus rengia Lietuvos kompozitorių sąjunga, remia LR kultūros ministerija. Pa-rodos organizatoriai: VŠĮ „Kultūros meniu“, LR ambasada JAV, LR kultūros atašė JAV Evaldas Stankevičius; remia Lietuvos kultūros ministerija ir Lietuvos kultūros tary-ba.

Bilietus galima įsigyti „Old Vilnius“, Palaimintojo J. Matulaičio misijos raštinė-jė, Čikagos lituanistinėje mokykloje arba užsisakyti tel. 773-578-0182.

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais.
Kreipkitės į

Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100

Sekmadienio vakarą, Vėlinių išvakarėse, mirusiųjų pagerbimo Mišios vyko Pal. Jurgio Matulaičio misijoje Lemonte. Po Mišių vakaro dalyviai su žva-kėmis patraukė link mažojo Kryžių kalno – taip susijungdami su lietuviais Lietuvoje.
Dainos Čyvienės nuotr.

Lapkričio 8 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p.

Lietuvių dailės muziejuje PLC, Lemonte Lituanistikos tyrimo ir studijų centro popietė „JAV lietuvių muzikinės veiklos istorija“

Klaipėdos universiteto dėstytojos
prof. dr. D. Petrauskaitės knygos
„**Lietuvių muzikinė kultūra
Jungtinėse Amerikos Valstijose 1870–1990**“
PRISTATYMAS
Dalyvaus knygos autorė
Knygą pristatys muzikas **Alvydas Vasaitis**
Muzikinė programa
„**Dainavos**“ ansamblio vyrų vienetas
Rūta Pakštaitė-Cole ir **Mindaugas Razumas**
Bus vaišės
Renginio rėmėjas – **Lietuvių Fondas**

Remkime Draugo fondą

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo“ laikraštį.
Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins laikraščio gyvavimą daugeliui metų!

Draugo fondas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 • tel: 773-585-9500